

Budget 2024-2027

Indledning.....	3
Oversigt over skatteprocenter/promiller i 2024	3
1. Budgetaftale 2024	4
1.1 Budgetaftalen – serviceudgifter	4
1.2 Budgetaftalen – øvrig drift	6
1.3 Budgetaftalen – skattefinansierede anlæg.....	6
2. Resultatopgørelse 2024-2027 samt styringsmål	8
2.1 Resultatopgørelsen 2024-27	8
2.2 Styringsmål vedrørende budget 2024-27	11
3. Skatter og tilskud	15
3.1 Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering.....	15
3.2 Skatter.....	16
3.3 Generelle tilskud/udligning	19
4. Skattefinansieret drift.....	24
4.1 Serviceudgifterne.....	24
4.2 Øvrig drift.....	27
5. Skattefinansierede anlæg.....	29
5.1 Anlægsprojekter i 2024-27 (skattefinansierede).....	29
5.2 Vejledende anlægsramme fra KL.....	31
5.3 Den 10-årige investeringsplan	32
6. Jordforsyning, ældreboliger og brugerfinansieret område	33
6.1 Jordforsyning	33
6.2 Ældreboliger	33
6.3 Brugerfinansieret område (affaldsområdet)	34
7. Finansposterne	35
7.1 Låneramme 2024-2027	35
7.2 Afdrag på lån.....	36
7.3 Renter	36
7.4 Finansforskydninger	37

GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2024-2027

Indledning

De generelle bemærkninger indeholder en overordnet beskrivelse af Randers Kommunes budget for 2024-27 og de forudsætninger, der ligger bag.

Bemærkningerne er opdelt i følgende afsnit:

1. Budgetaftale 2024
2. Resultatopgørelse 2024-27 samt styringsmål
3. Skatter og tilskud
4. Skattefinansieret drift
5. Skattefinansierede anlæg
6. Jordforsyning, ældreboliger og brugerfinansieret område
7. Finansposterne

Hertil kommer selve budgetaftalen for 2024-27 samt en række oversigter (hovedoversigt, sammendrag, bevillingsoversigter, artsoversigt og investeringsoversigt).

Det samlede budgetmateriale består af følgende tre dele:

Budget 2024-2027 – generelle bemærkninger til budgettet, aftaletekst og diverse oversigter.

Budgetbemærkninger, del 1 – formålet med del 1 er at give et hurtigt overblik over hvert politisk udvalg og bevillingsområde. Det består af en kort beskrivelse af området, hovedtal for budgettet på drift og anlæg i de fire budgetår samt en aktuell økonomisk status på området.

Budgetbemærkninger, del 2 – giver en mere grundig beskrivelse af bevillingsområderne og budgetforudsætningerne – herunder tildelingsmodeller og demografireguleringer. Desuden gives en grundig beskrivelse af udvalgenes anlægsbudgetter.

Materialet kan desuden findes på kommunens hjemmeside www.randers.dk på undersiden "Om os" og dernæst økonomi/budget.

Oversigt over skatteprocenter/promiller i 2024

Beskatningsprocent	25,80
Grundskyldspromille	13,90
Kirkeskatteprocent	0,89
Dækningsafgift af forretningsejendommens grundværdier, promille	6,20

1. Budgetaftale 2024

Den 21. september 2023 blev der indgået aftale om budget 2024-2027 for Randers Kommune mellem partierne Socialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre.

Selve budgetaftaleteksten er gengivet som bilag. Nedenstående tabeller viser ændringerne som følge af budgetaftalen:

- Serviceudgifter (afsnit 1.1)
- Øvrig drift (afsnit 1.2)
- Anlæg (afsnit 1.3).

Alle ændringerne i budgetaftalen er i forhold til det basisbudget, der blev fremsendt til byrådets 1. behandling af budgettet.

Udover ændringerne som følge af budgetaftalen, er der en række øvrige ændringer, som påvirker udviklingen på de enkelte områder over årene. Blandt de store poster kan her nævnes demografireguleringer samt tidligere indarbejdede effektiviserings-/besparelseskrav.

Disse ændringer er beskrevet i budgetbemærkningerne for hvert bevillingsområde.

1.1 Budgetaftalen – serviceudgifter

Nedenstående tabel viser ændringerne i serviceudgifter som følge af budgetaftalen 2024-2027:

Ændringer på serviceudgifterne som følge af budgetaftalen (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Økonomiudvalget				
Byggesagsbehandling, løft	1,20	3,20		
DM SKILLS			3,00	
Demografi, Økonomiudvalget nulstilles - børn	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50
Demografi, Økonomiudvalget nulstilles - omsorg	-23,71	-23,71	-23,71	-23,71
Demografi, Økonomiudvalget nulstilles - social	-9,65	-9,65	-9,65	-9,65
Strategi - fremtidens Randers	1,25	0,50		
Velfærdsteknologi på omsorgs- og socialområdet	2,00	2,00	2,00	
Børn og familieudvalget				
Demografi småbørn	0,50	0,50	0,50	0,50
Familieområdet - handleplan	1,30	1,30		
Beskæftigelsesudvalget				
Flere skal med - investeringsmodel	0,75	0,75		
Kronjyllands Veteraner	0,15	0,15		
Veteranmidler - allerede afsatte midler		-0,15		
Styrkelse af beskæftigelsesområdet - videreførelse	2,00	2,00		
Sygedagpengeområdet - investeringsmodel	3,00	3,00		
Socialudvalget				
Demografi - socialområdet	9,65	9,65	9,65	9,65
Feriecamp 2024	0,50			
SAM-foreningen	0,58	0,58		

GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2024-2027

Ændringer på serviceudgifterne som følge af budgetaftalen (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Finansiering af SAM-foreningen	-0,58	-0,58		
Fingerplan investeringsmodel	0,25	0,50	0,50	0,25
Varigt løft af socialområdet	8,00	8,00	8,00	8,00
Videreførelse 1 år investeringsmodel	3,80			
Miljø og teknikudvalget				
Afledt drift badesø 2026 og 2027			0,30	0,30
Kollektiv bustrafik 2024	5,60			
Naturgenopretning forlænges til 2025	1,20	1,20		
Sundheds-, idræts- og kulturudvalget				
Bevæg dig for Livet	0,38	0,50	0,50	0,50
Driftstilskud bæredygtige kunstgræsbaner		0,06	0,10	0,30
Eliteidræt	0,19	0,19	0,19	
Udfordringer på idrætsområdet - reservation	2,28	0,78	0,78	0,51
Finansiering af idrætspakke (indenfor idrætsområdet)	-3,64	-1,93	-1,81	-1,68
Fritid for Alle, kontingentstøtte	0,08	0,08	0,08	0,08
Fritid for Alle, løn	0,37	0,37	0,37	
Overvægtige børn		0,20	0,20	0,20
Driftsfinansiering Dronningborg-hal	-1,53	-1,53	-1,53	-1,53
Familieiværksætterne (FIV)		1,50		
Projekt sangkraft	0,30			
Sundhedsplejen - styrket indsats	1,00			
Udbyhøj Havn - udviklingsplan	1,00			
Omsorgsudvalget				
Demografi - omsorgsområdet	23,71	23,71	23,71	23,71
Klippekort omsorgsområdet - tilpasset	3,00			
Rengøring for hjemmehjælpsmodtagere		2,50		
Skole- og uddannelsesudvalget				
2-lærer ordning - videreførelse af løft		3,00		
Almenskolen - effektiviseringskrav udsættes	2,70			
E-sport i folkeskolen	0,22			
Fritidsjobprojekt - Talents of tomorrow	0,73	0,73		
Projekt RUN	0,63	0,63		
Sorggrupper - skoleområdet	0,10	0,10		
Specialskoleområdet	1,00	1,00	1,00	1,00
Erhvervs- og planudvalget				
Familiehuset - forlænges til 2025	0,15	-0,10		
Rethinkers Randers 2025		0,75		
I alt	39,94	31,27	13,68	7,92

(- angiver mindreudgift/merindtægt)

Tabellen viser, at der som følge af budgetaftalen er bevilget 39,9 mio. kr. ekstra til service på driften i 2024. For overslagsårene 2025-27 er der yderligere bevilget hhv. 31,3 mio. kr., 13,7 mio. kr. og 7,9 mio. kr.

Serviceudgifterne er beskrevet nærmere i afsnit 4.

GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2024-2027

De enkelte poster er nærmere beskrevet i aftaleteksten. Desuden beskrives ændringerne nærmere i Budgetbemærkninger 2024-2027, del 1 og del 2.

1.2 Budgetaftalen – øvrig drift

Med hensyn til øvrig drift er der følgende ændringer som følge af budgetaftalen:

Ændringer på øvrig drift som følge af budgetaftalen (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Beskæftigelsesudvalget				
Flere skal med – Investeringsmodel (netto)	-0,75	-0,75		
Sygedagpenge - investeringsmodel	-3,00	-3,00		
Socialudvalget				
Fingerplan investeringsmodel	-0,25	-0,50	-0,50	-0,25
I alt	-4,00	-4,25	-0,50	-0,25

(- angiver mindreudgift/merindtægt)

Ændringerne på øvrig drift vedrører effekten af de planlagte investeringsmodeller på beskæftigelsesområdet og socialområdet. Der henvises til budgetbemærkningerne på disse områder for en nærmere beskrivelse.

1.3 Budgetaftalen – skattefinansierede anlæg

På det skattefinansierede anlægsområde er der følgende ændringer som følge af budgetaftalen:

Ændringer på anlægsudgifterne som følge af budgetaftalen (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Økonomiudvalget				
Anlægspulje til politisk udmøntning, nulstilles	-0,91	-0,91		-48,12
Børn og familieudvalget				
Ny daginstitution 2025-26		19,00	19,00	
Vuggestuegruppe - reservation		1,55		
Miljø og teknikudvalget				
Brandteknisk gennemgang, primært børn	2,50	2,50	2,50	2,50
Badesø Nordre Fælled	3,00	4,00		
Bygningsvedligehold, løft	5,00	5,00		
Infrastrukturpulje, videreførelse af opsparing	2,00	2,00	2,00	12,00
Klimaindsats - skovrejsning	2,00			
Støjafskærmning Helsted		6,50		
Sundheds-, idræts- og kulturudvalget				
Assentoft, projekter		0,60	0,60	
Dronningborghal	9,00	20,00	20,00	
Driftstilskud bæredygtige kunstgræsbaner			0,10	0,30
Helsted, projekter		0,60		
Hornbæk, projekter		0,60	0,60	
Nyt magasin Stadsarkivet - reservation af midler		16,70		
Tilskud til Værkets udviklingsplan af bygningskompleks	4,30			
Omsorgsudvalget				

GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2024-2027

Ændringer på anlægsudgifterne som følge af budgetaftalen (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Omdannelse af ældreboliger med kald - fase 2		5,00	5,00	5,70
Landdistriktsudvalget				
Toiletbygning ved aktivitetspladsen i Hald	0,43			
Skole- og uddannelsesudvalget				
Afledte anlægsudgifter skoler klasseloft 0-2 kl.	0,90	0,90		
Erhvervs- og planudvalget				
Midtbystrategi - videreførelse i 2024 og 2025	2,00	2,00		
Familiehuset, finansiering	-0,15	-0,15		
I alt	30,07	85,89	49,80	-27,62

(- angiver mindredrift/merindtægt)

Der henvises til afsnit 5 "skattefinansierede anlæg" for en nærmere beskrivelse af anlægssiden.

Med hensyn til Dronningborghallen skal det bemærkes, at der (som det fremgår af tabellen ovenfor) er afsat anlægsmidler på i alt 49 mio. kr. (fordelt med 9 mio. kr. i 2024 og 20 mio. kr. i hhv. 2025 og 2026). De 19 mio. kr. er finansieret i tidligere års budgetlægning. De resterende 30 mio. kr. er jf. budgetaftalen finansieret som en driftsfinansieret anlægsinvestering, hvilket svarer til, at driftsbudgettet på området reduceres i en periode svarende til anlæggets økonomiske levetid. Der er ved beregningen forudsat en rente på 3% samt en periode på 30 år. Dette medfører, at driftsbudgettet skal reduceres med 1,53 mio. kr. årligt i 30 år (beløb ses i tabel i afsnit 1.1. ovenfor).

Det samlede beløb, der er indregnet i budget 2024-27 vedrørende Dronningborghallen, er herefter som følger:

Dronningborghal (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Driftsfinansiering Dronningborg-hal	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Dronningborghal (anlæg)	9,0	20,0	20,0	0,0
Dronningborghal i alt (24 PL)	7,5	18,5	18,5	-1,5
Dronningborghal i alt (løbende PL)	7,5	19,0	19,5	-1,7

2. Resultatopgørelse 2024-2027 samt styringsmål

2.1 Resultatopgørelsen 2024-27

Resultatopgørelsen sammenfatter alle udgifts- og indtægtsposter i kommunen og giver dermed det samlede overblik over kommunens økonomiske situation.

Resultatopgørelsen i det vedtagne budget 2024-27 ser ud som følger:

	2024	2025	2026	2027
Resultatopgørelse (mio. kr.)				
Skatter	-5.272,7	-5.615,4	-5.789,7	-6.066,4
Tilskud	-2.446,6	-2.443,7	-2.675,6	-2.773,9
Skatter og tilskud i alt	-7.719,2	-8.059,1	-8.465,3	-8.840,3
Serviceudgifter	4.951,7	4.949,4	4.950,6	4.958,5
Pris og lønpulje, serviceudgifter		235,6	482,9	743,5
Øvrig drift	2.502,5	2.548,4	2.598,8	2.629,9
Pris og lønpulje, øvrig drift		88,8	183,9	284,1
Driftsudgifter i alt	7.454,2	7.822,1	8.216,3	8.616,0
Renter	12,3	12,1	11,9	10,8
Resultat af ordinær drift	-252,8	-224,8	-237,1	-213,5
Skattefinansierede anlæg	238,2	228,2	198,3	139,3
Pris og lønpulje, anlæg		6,6	11,6	12,2
Skattefinansieret anlæg i alt	238,2	234,8	209,9	151,4
Resultat af ordinær drift og anlæg	-14,6	10,0	-27,3	-62,1
Jordforsyning	-8,6	9,4	-1,2	-1,4
Pris og lønpulje, jordforsyning		-0,1	-1,3	-2,0
Ældreboliger	4,1	4,9	5,7	6,5
Pris og lønpulje, ældreboliger		-0,7	-1,6	-2,5
Brugerfinansieret område	-5,5	-12,8	-12,8	-12,8
Pris og lønpulje, brugerfinansieret		-0,8	-1,6	-2,5
Årets resultat før finansposter	-24,6	9,8	-40,1	-76,8
Optagne lån	-50,6	-13,4	-19,3	-15,6
Afdrag på lån	84,1	85,3	85,3	86,5
Finansforskydninger	-63,2	-0,5	-12,3	-12,0
Finansposter i alt	-29,6	71,3	53,7	58,9
Kassebevægelse	-54,2	81,2	13,7	-18,0

(- angiver indtægter/overskud)

Nedenfor følger en kort beskrivelse af hovedposterne i ovennævnte resultatopgørelse. De enkelte områder bliver beskrevet nærmere i de følgende afsnit (afsnit 3-7).

2.1.1 Skatter og tilskud/udligning

Resultatopgørelsen starter med at vise kommunens indtægter i form af skatter og generelle tilskud/udligning.

Hvert år skal kommunerne vælge, om de vil benytte et statsgaranteret udskrivningsgrundlag (med tilhørende statsgaranterede tilskuds- og udligningsbeløb), eller om de vil benytte eget skøn over disse beløb.

Randers Kommune har (i lighed med hovedparten af landets kommuner) valgt at benytte eget skøn over udskrivningsgrundlaget i 2024 (selvbudgettering). Den endelige afregning for kommunerne vil finde sted i 2027, og den samlede gevinst vil desuden blive modregnet i bloktilskuddet i 2027. Som følge heraf er der i budgettet afsat en reserve på 40 mio. kr. i 2027.

Af de samlede indtægter på 7,7 mia. kr. i 2024 udgør indtægter fra skatter 5,3 mia. kr. og indtægter fra tilskud/udligning 2,4 mia. kr.

I afsnit 3 gives en nærmere beskrivelse af skatteindtægterne, indtægterne fra tilskud og udligning samt valget mellem statsgaranti og selvbudgettering.

2.1.2 Skattefinansierede driftsudgifter

De skattefinansierede driftsudgifter kan opdeles i to hovedgrupper – nemlig serviceudgifter og øvrig drift.

Opdelingen er vigtig, fordi der er opstillet en serviceramme, som kommunerne skal overholde, og fordi kommunens styring af udgifterne afhænger af, om der er tale om en serviceudgift eller ej.

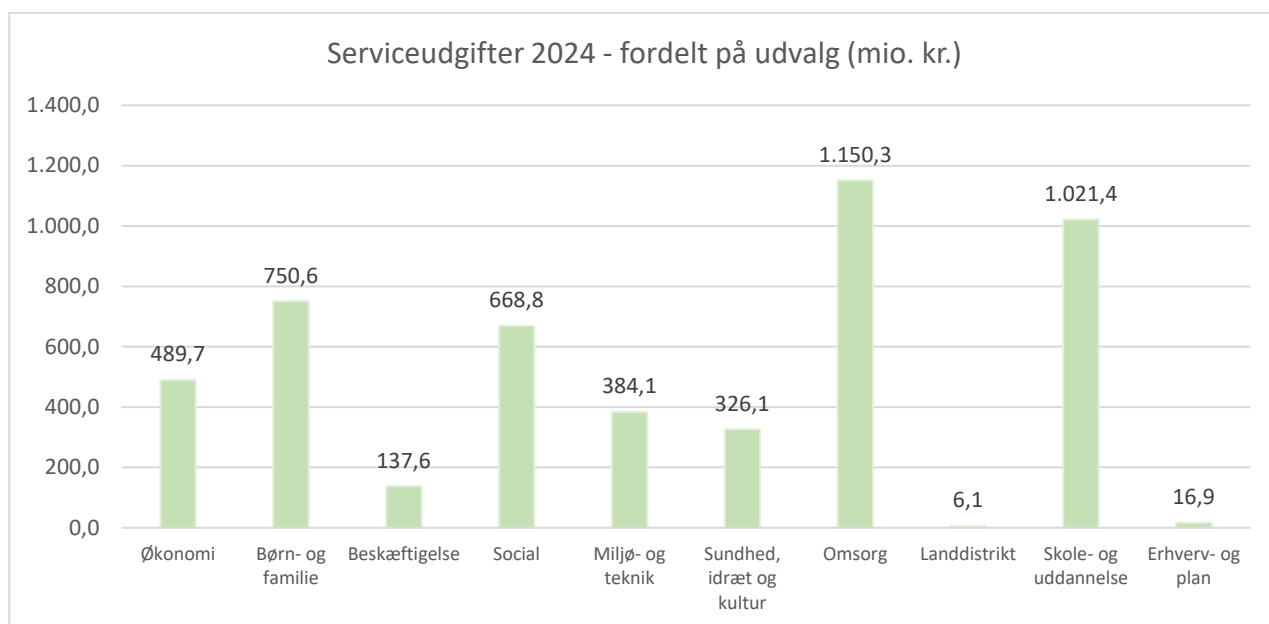
Helt overordnet gælder det, at øvrig drift består af en række lovbundne (og dermed vanskeligt styrbare) områder som førtidspension, dagpenge, kontanthjælp, medfinansiering på sundhedsområdet osv.

Serviceudgifterne består af alle øvrige udgifter, hvoraf de største udgør udgifterne til småbørnsområdet, skoleområdet, socialområdet og omsorgsområdet.

De samlede driftsudgifter i 2024 udgør 7,45 mia. kr. fordelt med 4,95 mia. kr. til serviceudgifter og 2,50 mia. kr. til øvrig drift. Det svarer til, at serviceudgifterne udgør 2/3 af de samlede driftsudgifter, mens den øvrige drift udgør 1/3.

Serviceudgifterne i 2024 udgør mere præcist 4.951,7 mio. kr. Nedenstående figur viser opdelingen af serviceudgifterne i 2024 på de enkelte udvalgsområder:

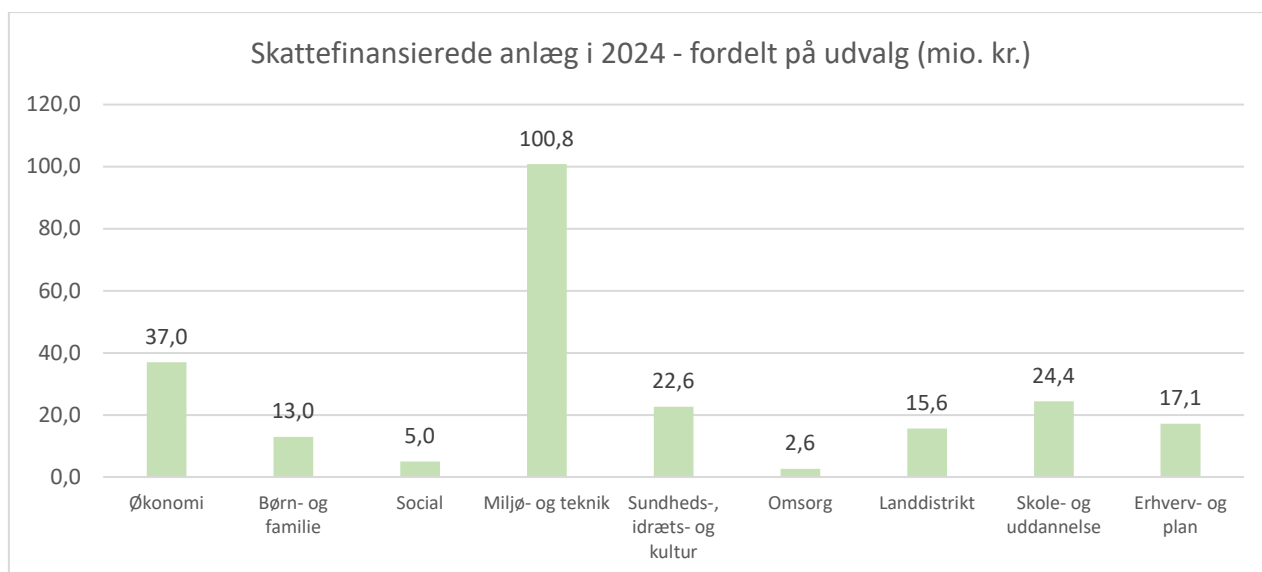
GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2024-2027

Driftsudgifterne opdelt på serviceudgifter og øvrig drift beskrives nærmere i **afsnit 4**.

2.1.3 Skattefinansierede anlægsudgifter

De skattefinansierede anlægsudgifter i 2024 udgør netto 238,2 mio. kr. Nedenstående figur viser, hvordan dette beløb er fordelt på de forskellige udvalgsområder:

Beløbet under økonomiudvalget (37 mio. kr.) vedrører en anlægsbuffer på 37 mio. kr., der er indarbejdet for at imødegå eventuelle sanktioner på landsplan og muliggøre forbrug af opsparede midler fra tidligere år.

Afsnit 5 indeholder en nærmere beskrivelse af det skattefinansierede anlægsområde – herunder en oversigt over anlægsprojekter samt den 10-årige investeringsplan, der løber til og med år 2032.

2.1.4 Jordforsyning, ældreboliger og brugerfinansieret område

Disse tre områder hører alle i kategorien "hvile-i-sig-selv"-områder. Ved "hvile-i-sig selv" forstås områder, der over en vis årrække balancerer og dermed samlet set ikke belaster den kommunale økonomi.

Jordforsyning vedrører udgifter til jordkøb og byggemodning, indtægter fra grundsalg samt renter og afdrag vedrørende jordforsyningslån.

Ældreboliger omfatter huslejeindtægter samt renter og afdrag på de optagne ældreboliglån.

Det brugerfinansierede område vedrører primært driften på affaldsområdet.

De tre områder er nærmere beskrevet i **afsnit 6**.

2.1.5 Finansposter

Finansposterne består af optagne lån, afdrag på lån og finansforskydninger. Finansforskydninger dækker over en række forskellige poster, herunder opsparing til Klimabroen, indbetaling til Feriefonden samt modpost til bufferpuljerne på service og anlæg.

Finansposterne er nærmere beskrevet i **afsnit 7**.

2.2 Styringsmål vedrørende budget 2024-27

2.2.1 Primært styringsmål

Randers Kommunes primære styringsmål i budgetlægningen vedrører den linje i resultatopgørelsen, der hedder "resultat af ordinær drift og anlæg" (se markeringen i ovennævnte resultatopgørelse).

Resultatet af ordinær drift og anlæg dækker det samlede skattefinansierede område. Det primære styringsmål indebærer følgende:

- *I budgetperioden (2024-27) skal overskuddet på det skattefinansierede område i gennemsnit kunne finansiere kommunens afdrag på lån.*
- *I det sidste overslagsår (2027) er det samtidig et krav, at der er balance, svarende til at overskuddet dette år er tilstrækkeligt til at finansiere kommunens afdrag på lån.*

Disse mål er det, der primært styres efter i de politiske forhandlinger om budgettet. Før det kan afklares, om målene er indfriet, er det nødvendigt at foretage en række korrektioner til resultatet på det skattefinansierede område. Disse korrektioner vedrører bl.a. følgende forhold:

- De budgettekniske buffere på service og anlæg, der udelukkende er indarbejdet for at imødegå eventuelle sanktioner på landsplan og muliggøre forbrug af opsparing fra tidligere år. Disse buffere modsvares af modposter under finansposter, der neutraliserer virkningen i kommunens samlede økonomi (se afsnit 3 og afsnit 7 for en nærmere beskrivelse heraf).
- Budgetposter (primært anlægsprojekter), der strækker sig over en længere periode end 2024-27, og hvor der derfor er behov for at korrigere for de poster, der ligger udenfor budgetperioden for at få et korrekt billede. Eksempelvis driftsfinansierede anlægsinvesteringer, hvor tilbagebetalingstiden på en investering (lånet i kommunekassen) strækker sig udover budgetperioden.

Der henvises til hovednotatet om basisbudget 2024-27 for en nærmere beskrivelse af de foretagne korrektioner.

Udover de i basisbudgettet beskrevne korrektioner blev der i budgetaftalen 2024-2027 besluttet en driftsfinansieret anlægsinvestering vedrørende Dronningborghallen. Den indebærer, at byggeriet af en ny hal er

GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2024-2027

fuldt finansieret over en 30-årig periode. De budgetbeløb, der er indarbejdet vedrørende budgetperioden 2024-27, skal således neutraliseres ved opgørelsen af det primære styringsmål (se ovennævnte afsnit 1.3 for en nærmere beskrivelse af tallene). Nedenstående tabel viser det samlede resultat vedrørende det primære styringsmål:

Primært styringsmål (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Resultat af ordinær drift og anlæg	-14,6	10,0	-27,3	-62,1
Korrektioner vedr. buffere (service og anlæg)	-77,0	-40,0	-40,0	-40,0
Overført fra 2023 (Corona 22)	-13,0			
Overført fra 2023 (Midtvejsregulering PL)	-8,9			
Øvrige korrektioner til råderummet	8,3	9,3	7,7	5,6
Korrektion vedrørende Dronningborghallen	-7,5	-19,0	-19,5	1,7
Lånoptagelse (lånedispensation)	-19,0			
Afdrag på lån	84,1	85,3	85,3	86,5
Primært styringsmål i alt	-47,5	45,6	6,3	-8,3

Samlet over hele perioden er der et gennemsnitligt overskud på 1,0 mio. kr. Herudover er kravet om balance overholdt i overslagsåret 2027 (der er et overskud på 8,3 mio. kr.). Kommunens primære styringsmål er dermed overholdt i budget 2024-27.

2.2.2 Sekundære styringsmål

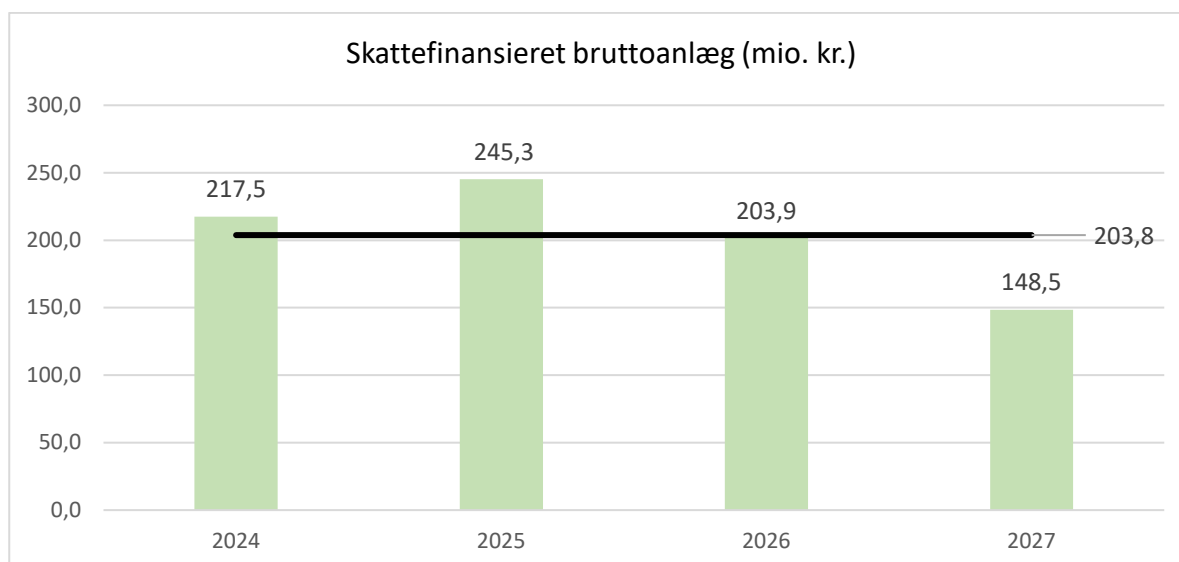
Randes Kommunes sekundære styringsmål vedrører følgende poster. Jævnfør kommunens økonomiske politik ønskes disse i størst mulig grad opfyldt:

- Skattefinansieret bruttoanlæg (gennemsnit skal stige fra 150 mio. kr. og skal udgøre 200 mio. kr. senest i 2030)
- Skattefinansieret gæld (skal falde i budgetperioden)
- Gennemsnitlig kassebeholdning (den ikke-disponerede beholdning i 2027 skal være mindst 100 mio. kr.)

Skattefinansieret bruttoanlæg

Nedenstående figur viser resultatet af bruttoudgifterne på det skattefinansierede område (hvor anlægsbufferen på 37 mio. kr. i 2024 ikke er medtaget):

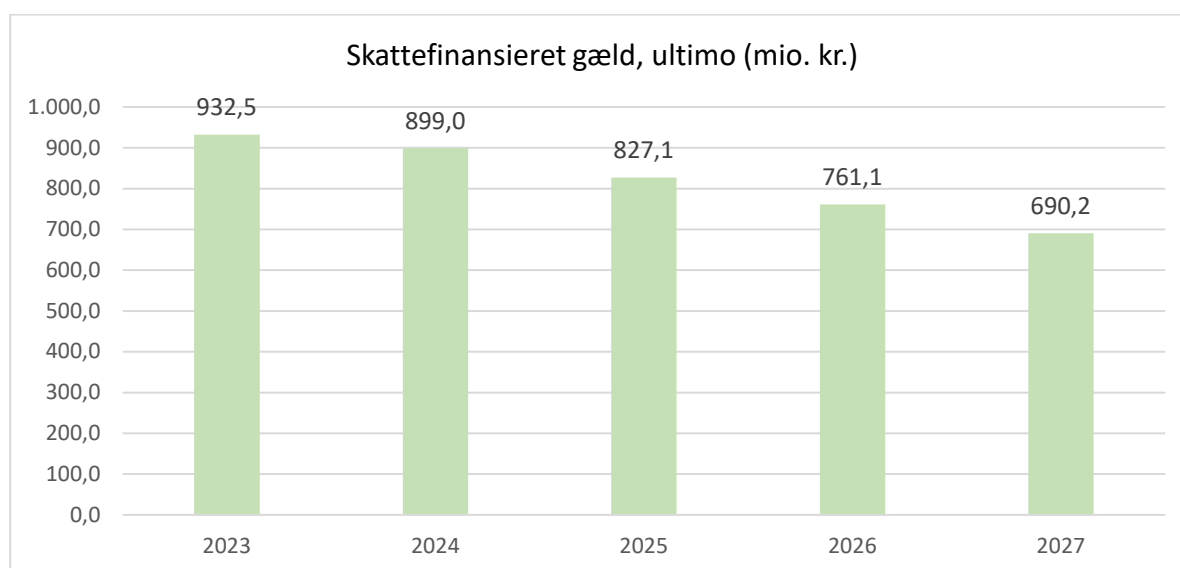
GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2024-2027

Gennemsnittet af de skattefinansierede bruttoudgifter (ex. buffer i 2024) er 203,8 mio. kr. – altså er målsætningen på anlægsområdet opfyldt.

Skattefinansieret gæld (ex. Feriefond)

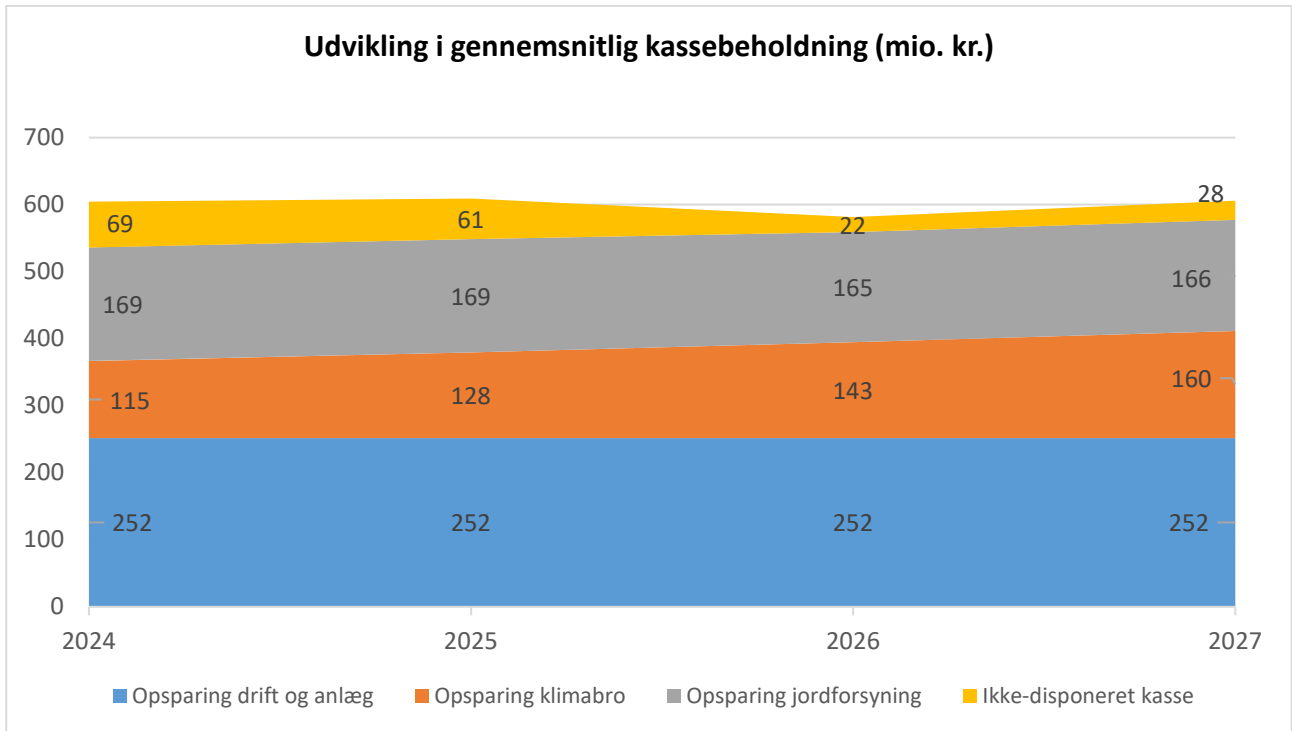
Målsætningen er et fald i den skattefinansierede gæld, hvilket opfyldes i det vedtagne budget, jf. nedenstående figur:

Det ses, at den skattefinansierede gæld forventes at falde fra 932,5 mio. kr. ultimo 2023 til 690,2 mio. kr. ultimo 2027 – altså med 242,3 mio. kr. Dette forudsætter dog, at Randers Kommune ikke realiserer eventuelle nye lånedispensationer i perioden.

Kassebeholdningen

Den forventede udvikling i kassebeholdningen i det vedtagne budget 2024-27 ser ud som følger:

Figuren viser, at den ikke-disponerede beholdning i 2027 udgør 28 mio. kr. Den sekundære målsætning om en ikke-disponeret beholdning på 100 mio. kr. er dermed ikke indfriet i budget 2024-2027.

3. Skatter og tilskud

I dette afsnit beskrives de to første poster i resultatopgørelsen; skatter og generelle tilskud/udligning. Disse poster beskrives hver for sig i nedenstående afsnit 3.2 og 3.3. Først beskrives dog Randers Kommunes valg mellem statsgaranti og selvbudgettering (afsnit 3.1).

3.1 Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering

Alle kommuner har hvert år valgt mellem et statsgaranteret eller et selvbudgetteret udskrivningsgrundlag/udligningsbeløb.

Siden 2007 har Randers Kommune kun valgt selvbudgettering to gange – nemlig i 2007 og 2008. I perioden 2009-2023 har Randers Kommune valgt statsgaranti.

Byrådet besluttede imidlertid ved 2. behandlingen af budgettet den 12. oktober 2023 at vælge selvbudgettering for 2024 – i lighed med hovedparten af landets kommuner. Baggrunden for, at stort set alle kommuner har valgt selvbudgettering i 2024, er en markant vækst i udskrivningsgrundlaget på landsplan.

Med udgangspunkt i Økonomisk Redegørelse (august 2023) blev skønnet for udskrivningsgrundlaget i 2024 hævet med næsten 20 mia. kr. ift. statsgarantien for 2024, hvilket svarer til et merprovenu på knap 5,0 mia. kr. for hele landet.

Opjusteringen skal ses i lyset af en mere positiv vurdering af udviklingen i økonomien end i den foregående redegørelse fra maj 2023. Regeringens aktuelle vurdering af udsigterne mht. BNP-vækst, inflation og beskæftigelse/ledighed deles ifølge KL af flertallet af øvrige væsentlige prognosemagere.

Den konkrete beregning for Randers Kommune viser en isoleret merindtægt ved valg af selvbudgettering på 54,6 mio. kr. Den forventede gevinst ved selvbudgettering er ikke indregnet i budgettet, da størrelsen heraf fortsat er behæftet med betydelig usikkerhed. Der er således budgetlagt med statsgaranti-beløbene i 2024, hvilket indebærer, at hele afregningen i forhold til valg af selvbudgettering foretages i 2027.

I 2027 kan det samtidig opgøres, hvad den samlede gevinst ved selvbudgettering har været for alle landets kommuner. Den potentielle gevinst (når hovedparten af landets kommuner har valgt selvbudgettering) er som nævnt ovenfor knap 5,0 mia. kr. Dette beløb bliver modregnet i bloktilskuddet for alle landets kommuner i 2027 – og andelen for Randers Kommune er godt 80 mio. kr.

Som det fremgår af afsnit 3.3, har Randers Kommune indregnet et reservebeløb på 40 mio. kr. til denne modregning i bloktilskuddet i 2027. Med den store andel kommuner, der vælger selvbudgettering i 2024, vil den afsatte reserve givetvis i sig selv ikke være tilstrækkelig. Men et eventuelt restbeløb forudsættes at kunne finansieres af den forventede gevinst ved selvbudgettering, jf. ovenfor.

3.2 Skatter

Nedenstående tabel viser de budgetterede skatteindtægter i budget 2024-2027.

Skatteindtægter (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Indkomstskat	-4.764,2	-5.137,1	-5.325,4	-5.609,4
Selskabsskat	-100,7	-77,7	-70,8	-65,4
Grundskyld	-375,0	-367,6	-361,3	-359,4
Dækningsafgift	-29,9	-30,0	-29,2	-29,3
Forskerskat	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Dødsboskat	-1,8	-2,0	-2,0	-2,0
Skatter i alt	-5.272,7	-5.615,4	-5.789,7	-6.066,4

(- angiver indtægter/overskud)

Der er budgetteret med skatteindtægter i 2024 for i alt 5.272,7 mio. kr. Langt den største post (godt 90%) vedrører den kommunale indkomstskat, jf. nedenfor:

3.2.1 Indkomstskat

Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2024 udgør 18.495,8 mio. kr. og med en udskrivningsprocent på 25,8% bliver skatteindtægten på 4.771,9 mio. kr. Herfra skal trækkes bidrag til det skrå skatteloft på 7,7 mio. kr., hvormed den samlede indkomstskat bliver 4.764,2 mio. kr.

Specifikationen vedrørende indkomstskat ser ud som følger:

Indkomstskat (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Udskrivningsgrundlag	18.495,8	19.942,3	20.673,3	21.775,1
Forskudsskat (25,8%)	-4.771,9	-5.145,1	-5.333,7	-5.618,0
Bidrag til skrå skatteloft	7,7	8,0	8,3	8,6
Indkomstskat i alt	-4.764,2	-5.137,1	-5.325,4	-5.609,4

(- angiver indtægter/overskud)

Udskrivningsgrundlaget for 2024 er beregnet med udgangspunkt i KL's skøn over udskrivningsgrundlaget i 2022 fremskrevet med den forventede statsgarantivækst for 2022-2024. Tilsvarende for 2025 og 2026, hvor udgangspunktet er det skønnede udskrivningsgrundlag for henholdsvis 2023 og 2024 – baseret på KL's skatte- og tilskudsmodel, der tager hensyn til antal skatteydere og skatteydernes sammensætningen i Randers Kommune.

3.2.2 Selskabsskat

Den kommunale andel af selskabsskatteindtægterne afregnes på baggrund af den realiserede selskabsskat tre år tidligere. Indtægten i 2024 er således baseret på indkomståret 2021.

Randers Kommune har en andel af selskabsskatterne på landsplan i 2024 på 0,69%, men andelen af folketallet er væsentligt større - nemlig 1,69%. Ændringer i selskabsskatterne på landsplan bliver reguleret via bloktilskuddet, og fordeles efter andel af folketallet. Dette betyder, at Randers Kommune i udgangspunktet vil have et samlet nettotab ved en stigning i selskabsskatterne på landsplan og omvendt have en nettogevinst ved et fald i selskabsskatterne på landsplan.

Da der er stor forskel mellem andel af selskabsskatter (0,69%) og andel af folketallet (1,69%) kan ændringer i selskabsskatterne på landsplan således have meget stor betydning for nettoresultatet i Randers Kommune.

GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2024-2027

Den seneste opdatering af selskabsskatterne (på baggrund af Økonomisk Redegørelse, august 2023) indebar en sænkning af skønnet over selskabsskatterne på landsplan i 2025-2027. Og konsekvensen heraf er indregnet som en nettoforbedring for Randers Kommune i budget 2024-27.

Det vurderes imidlertid, at sandsynligheden for en efterfølgende opjustering af selskabsskatterne vil være ganske betragtelig. Derfor er der i budgettet afsat en samlet reserve i 2025-2027 på hhv. 5 mio. kr., 10 mio. kr. og 15 mio. kr.

Reserven vedrører hovedsagelig selskabsskat og er derfor placeret herunder. Reservebeløbet vedrører dog også øvrige usikkerheder på indtægtssiden.

Reserven skal desuden ses i sammenhæng med de øvrige afsatte reserver under tilskud/udligning (se afsnit 3.3.). Hvis der ikke bliver behov for alle de afsatte reserver (eller kun delvist behov), vil et eventuelt overskydende beløb kunne indgå som en forbedring af kommunens økonomi i de kommende års budgetlægningsår.

Budgettallene for selskabsskatter i 2024-27 kan specificeres som følger:

Mio. kr.	2024	2025	2026	2027
Selskabsskat	-88,3	-75,1	-73,2	-72,8
Afregning mellem kommuner	-12,0	-7,4	-7,4	-7,4
I alt	-100,2	-82,5	-80,6	-80,2
Afregning vedr. gamle år	-0,5	-0,3	-0,3	-0,3
Reserve vedr. selskabsskat m.m.		5,0	10,0	15,0
Selskabsskat i alt	-100,7	-77,7	-70,8	-65,4

(- angiver indtægter/overskud)

Selskabsskatten i 2025-27 er budgetlagt med udgangspunkt i KL's vækstskøn. Med hensyn til afregning mellem kommuner/afregning vedr. gamle år er gennemsnittet over de seneste 3 år (2022-2024) anvendt som budgetforudsætning vedrørende årene 2025-2027.

Det skal bemærkes, at selskabsskatten udlignes med 50% (se også afsnit 3.3.10 nedenfor).

3.2.3 Grundskyld

Folketinget vedtog den 30. maj 2023 forslag til en nye ejendomsskattelov (inkl. en række følgelove). Hermed udmøntes størstedelen af boligskatteforliget fra maj 2017 og efterfølgende aftaler fra maj 2018 og maj 2020.

Fra og med 2024 overtager Staten (Skatteforvaltningen/Vurderingsstyrelsen) opgaven med opkrævningen af grundskyld og dækningsafgift. De kommunale grundskyldspromiller er desuden fastsat ved lov. For Randers Kommune er grundskyldspromillen for 2024-2028 fastlagt til 13,9 promille (øvrige ejendomme) og 7,2 promille (produktionsjord).

Skatteministeriet har desuden oplyst budgetteringsgrundlaget for hver kommune, men de bagvedliggende forudsætninger for de foretagne vurderinger er fortsat ikke tilgængelige på kommuneniveau.

Skatteministeriet opdaterede ultimo august 2023 det tidligere oplyste budgetteringsgrundlag (fra juni 2023/økonomiaftalen). Opjusteringen indebar en samlet forhøjelse af indtægtsgrundlaget på landsplan med 1,9 mia. kr. For Randers kommune medførte dette en merindtægt på 45,7 mio. kr. i 2024 vedrørende grundskyld (eksklusiv produktionsjord).

GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2024-2027

Denne markante opjustering fra juni til august har synliggjort, at de angivne skøn fra ministeriet er behæftet med betydelig usikkerhed. Der vil ske endelig afregning 3 år efter budgetåret; dvs. budgetåret 2024 afregnes endeligt i 2027.

Som følge af den store usikkerhed om budgetteringsgrundlaget er der derfor i budgettet indregnet et reservebeløb på 10 mio. kr. til den endelige afregning i 2027.

I lighed med sidste år er der desuden budgetlagt med 5,0 mio. kr. i skønnet tilbagebetaling som følge af klager vedrørende tidligere år.

De budgetterede indtægter fra grundskyld kan dermed specificeres som følger:

Provenu af grundskyld (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Grundskyld landbrug (7,2 promille)	-24,4	-24,3	-22,9	-22,9
Grundskyld, øvrige (13,9 promille)	-355,7	-348,3	-343,3	-351,5
Skønnet tilbagebetaling vedr. tidligere år	5,0	5,0	5,0	5,0
Reserve til efterregulering i 2027 (inkl. dækningsafgift)	0,0	0,0	0,0	10,0
Grundskyld i alt	-375,0	-367,6	-361,3	-359,4

(- angiver indtægter/overskud)

3.2.4 Dækningsafgift

Folketinget har vedtaget ved lov, at grundlaget for dækningsafgift for erhvervsjendomme pr. 1. januar 2022 omlægges fra forskelsværdi til grundværdi. Ændringen skal ses i sammenhæng med et ønske om at sikre sammenhæng til vurderingerne af ejerboliger samt et mere enkelt beskatningsgrundlag.

Af lovforslaget fremgår det, at det ændrede grundlag ikke i sig selv medfører ændret provenu, idet det forudsættes, at promillerne justeres, så provenuet forbliver uændret. For Randers Kommune er promillen opgjort til 6,2 promille.

Ligesom ved grundskyld har Skatteministeriet udarbejdet et foreløbigt skøn på kommuneniveau for indtægterne vedrørende dækningsafgift for erhvervsjendomme i perioden 2024-27. Med hensyn til dækningsafgift for offentlige ejendomme tages udgangspunkt i det niveau ministeriet anvender ved beregning af "udligning af dækningsafgift" – og KL forudsætter uændret niveau frem til og med 2027.

Som ved grundskyld vil der ske endelig afregning 3 år efter budgetåret, dvs. budgetåret 2024 afregnes endeligt i 2027. Det nævnte reservebeløb (se afsnit 3.2.3) på 10 mio. kr. skal dække en eventuel efterregulering både vedrørende grundskyld og dækningsafgift.

De budgetterede indtægter fra dækningsafgift kan specificeres som følger:

Dækningsafgift, mio. kr.	2024	2025	2026	2027
Dækningsafgift på erhvervsjendomme	-23,5	-23,6	-22,8	-22,9
Dækningsafgift af off. Ejendomme	-6,4	-6,4	-6,4	-6,4
Dækningsafgift i alt	-29,9	-30,0	-29,2	-29,3

(- angiver indtægter/overskud)

Som en del af udligningsreformen er der indført en udligningsordning vedrørende dækningsafgift af offentlige ejendomme på 10% (indgår i tabel i afsnit 3.3.).

3.2.5 Forskerskat og dødsboskat

Indtægten fra forskerskat forventes at være 1,0 mio. kr. i alle år. Indtægten fra dødsboskat i 2024 er 1,8 mio. kr. og forventes at være 2,0 mio. kr. i årene 2025-2027.

3.3 Generelle tilskud/udligning

Specifikationen vedrørende tilskud/udligning ser ud som følger:

Tilskud og udligning (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Udligning af beskatningsgrundlag	-571,3	-559,1	-641,6	-666,0
Tillæg til kommuner med lavt beskatningsgrundlag	-38,4	-27,4	-43,7	-43,9
Yderligere tillæg vedr. beskatningsgrundlag	-15,5	-15,2	-17,1	-17,7
Korrektion vedr. overudligning	5,3	4,8	5,5	5,6
Udligning af udgiftsbehov	-292,9	-305,1	-314,2	-325,3
Tillæg for kommuner med højt udgiftsbehov	-6,3	-6,6	-6,8	-7,0
Finansiering af tillæg vedr. udgiftsbehov	3,9	4,2	4,5	4,7
Bidrag til kommuner med tab på udligningsreformen	23,0	23,0	23,0	23,0
Ordinært bloktilskud	-1.279,9	-1.302,8	-1.421,0	-1.518,2
Betinget bloktilskud vedr. service	-50,6	-50,8	-50,9	-51,0
Betinget bloktilskud vedr. anlæg	-16,9	-16,9	-17,0	-17,0
Kompensation for demografi m.m.	0,0	-8,5	-17,0	-25,5
Midtvejsregulering 2024 (ændret PL skøn)	5,0	5,0	5,0	5,0
Reserve vedr. folketal	0,0	10,0	15,0	20,0
Reserve til midtvejsregulering af indkomstoverførsler	10,0	0,0	0,0	0,0
Reserve til afregning af skat, tilskud, udligning i 2027	0,0	0,0	0,0	40,0
Reserve til skattesanktion	1,3	2,5	2,5	3,8
DUT kompensation vedr. ændret klasseloft	-0,9	-2,4	-3,3	-4,3
Udligning af selskabsskat	-71,9	-63,0	-61,5	-61,3
Udligning af dækningsafgift af offentlige ejendomme	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Udligning og generelle tilskud	-2.296,9	-2.309,3	-2.539,5	-2.636,0
Udlændingetilskud	-41,9	-43,8	-45,7	-47,7
Udlændingetilsvær	54,9	57,6	60,3	63,0
Udlændinge (netto)	13,0	13,8	14,6	15,3
Det særlige ældretilskud (generelt løft)	-14,5	-15,1	-15,8	-16,5
Det særlige ældretilskud (styrket kvalitet)	-19,4	-20,3	-21,2	-22,1
Tilskud vedr. bedre dagtilbud	-10,5	-11,0	-11,4	-11,9
Finansieringstilskud	-91,4	-91,4	-91,4	-91,4
Værdighedsmilliard	-20,4	-21,2	-22,2	-23,2
Pulje til bekæmpelse af ensomhed	-1,9	-2,0	-2,1	-2,2
Regionalt udviklingsbidrag	12,3	12,8	13,4	14,1
Tilskud vedr. tab sfa ændring i dækningsafgift	-16,9	0,0	0,0	0,0
Særlige tilskud i alt	-162,8	-148,3	-150,7	-153,3
TOTAL	-2.446,6	-2.443,7	-2.675,6	-2.773,9

(- angiver indtægter/overskud)

Ovenstående tal er budgetlagt med udgangspunkt i KL's skatte- og tilskudsmodel – dog er de med gråt markerede felter Randers Kommunes eget skøn/afsatte reservebeløb.

De største/nye poster gennemgås nærmere nedenfor.

3.3.1 Udligning af beskatningsgrundlag mm.

Udligningen af beskatningsgrundlag er opdelt i følgende tre poster:

- Den generelle udligning (75%).
- Yderligere udligning for kommuner med lavt beskatningsgrundlag (20%).
- Yderligere tillæg vedr. beskatningsgrundlag.

Den generelle udligning (75%)

Der udlignes med 75% af forskellen mellem kommunens beregnede skatteudskrivning (4.937,7 mio. kr.) og kommunens befolkningsmæssige andel af den samlede skatteudskrivning (5.699,4 mio. kr.), altså en forskel på 761,7 mio. kr. Med en udligningsprocent på 75% modtager Randers Kommune dermed 571,3 mio. kr. i 2024. Beløbet stiger til 666,0 mio. kr. i 2027.

Yderligere udligning for kommuner med lavt beskatningsgrundlag (20%)

For de kommuner, hvor den beregnede skatteudskrivning (4.937,7 mio. kr.) er mindre end 90% af kommunens befolkningsmæssige andel (dvs. 5.129,4 mio. kr.), foretages en yderligere udligning på 20% af denne forskel. Randers Kommune modtager 38,4 mio. kr. i 2024 stigende til 43,9 mio. kr. i 2027.

Yderligere tillæg vedrørende beskatningsgrundlag

Ovennævnte yderligere udligning for kommuner med lavt beskatningsgrundlag medfører et samlet udligningsbehov på landsplan på 468,1 mio. kr. For kommuner med højt beskatningsgrundlag sker der en yderligere udligning på 18%, af den del, der overstiger 125% af kommunens befolkningsmæssige andel af det samlede skatteprovenu. Dette giver et samlet provenu på landsplan på 1.384,9 mio. kr.

Forskellen mellem disse to tal giver et nettobidrag på 916,9 mio. kr., som fordeles til alle landets kommuner efter indbyggertal svarende til, at Randers Kommune modtager 15,5 mio. kr. i 2024.

3.3.2 Udligning af udgiftsbehov

Udligning af udgiftsbehov er ligeledes opdelt i 3 poster:

- Den generelle udligning (93%).
- Yderligere udligning for kommuner med udgiftsbehov under landsgennemsnit (2%).
- Finansiering af den yderligere udligning.

Den generelle udligning (93%)

Ligesom ved udligning af beskatningsgrundlaget udlignes også her forskellen mellem kommunens beregnede udgiftsbehov (7.726,0 mio. kr.) og kommunens befolkningsmæssige andel af det samlede udgiftsbehov (7.411,0 mio. kr.). Forskellen på 315,0 mio. kr. udlignes med 93%, og Randers Kommune modtager 292,9 mio. kr. i 2024 stigende til 325,3 mio. kr. i 2027.

Yderligere udligning (2%)

Der udlignes med yderligere 2% for de kommuner, hvor det beregnede udgiftsbehov er større end den befolkningsmæssige andel af det samlede udgiftsbehov, hvilket er tilfældet for Randers Kommune. Som følge heraf modtager Randers Kommune yderligere 6,3 mio. kr. i udligning i 2024 stigende til 7,0 mio. kr. i 2027.

Finansiering af den yderligere udligning

Den yderligere udligning skal finansieres af alle landets kommuner. Det samlede finansieringsbeløb udgør 232,9 mio. kr., og Randers Kommunes andel heraf udgør 3,9 mio. kr. i 2024 stigende til 4,7 mio. kr. i 2027.

3.3.3 Bidrag til kommuner med tab på udligningsreform (særlig kompensation)

Nogle kommuner har oplevet tab som følge af udligningsreformen – og der er (en gang for alle) beregnet en kompensation til disse kommuner.

Ordningen finansieres efter andel af folketal for de kommuner, der ikke har et tab på ordningen – herunder Randers Kommune.

Bidraget (som Randers Kommune skal betale) udgør årligt 23 mio. kr.

3.3.4 Bloktilskud

Bloktilskuddet fordeles efter andelen af indbyggertallet, hvor Randers Kommunes andel i 2024 er 1,687%.

Specifikationen af bloktilskuddet i 2024 er som følger:

Bloktilskud 2024 (mio. kr.)	Land	Randers Kommune
Bloktilskud, udgangspunkt	-76.774	-1.295,1
Finansiering af tilskud til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår mm	899	15,2
Bloktilskud i alt (før betinget)	-75.875,4	-1.279,9
Betinget bloktilskud, service	-3.000	-50,6
Betinget bloktilskud, anlæg	-1.000	-16,9
Bloktilskud i alt	-79.875	-1.347,4

(- angiver indtægter/overskud)

Det samlede bloktilskud til udbetaling til Randers Kommune i 2024 udgør således 1.347,4 mio. kr.

Som tidligere år er der på landsplan et betinget bloktilskud på i alt 4 mia. kr. – bestående af 3 mia. kr. vedr. serviceområderne (50,6 mio. kr. for Randers Kommune) og 1 mia. kr. vedrørende anlæg (16,9 mio. kr. for Randers Kommune).

Med hensyn til det betingende bloktilskud gælder følgende:

- *Budgetsituationen* - det betingede bloktilskud kommer til udbetaling, hvis kommunerne under ét i budgetsituationen overholder de aftalte rammer for henholdsvis service og anlæg. Ifølge oplysninger fra KL overholder kommunerne disse rammer, således at det betingede bloktilskud kommer til udbetaling, hvilket også er forudsat i budgettet.
- *Regnskabssituationen* – der er sanktion på service i regnskabet. Sanktionen er delt i en individuel del (60 pct.), som betales af de kommuner, som i regnskabet har overskredet det oprindelige budget, samt en kollektiv del (40 pct.). Mht. anlæg er der ikke en sanktionsmekanisme i regnskabssituationen, men af økonomiaftalen fremgår, at "det er en central forudsætning for økonomiaftalen, at både den aftalte kommunale serviceramme og anlægsramme i 2024 overholdes i budgetterne og regnskaberne".

De samlede indmeldinger til KL fra de 98 kommuner viser, at kommunerne overholder de aftalte service- og anlægsrammer for 2024. Det må derfor forventes, at ovennævnte betingede bloktilskud kommer til udbetaling. De endelige budgettal bliver dog først offentliggjort af Danmarks Statistik i januar 2024.

3.3.5 Forventet kompensation for demografi m.m. i overslagsår

I KL's skatte og tilskudsmodel er der ikke forlods indregnet en kompensation for det demografiske udgiftspres i overslagsårene 2025-2027. Det må dog forventes, at kommunerne også fremover vil blive kompenseret for de stigende demografisk betingede udgifter. Størrelsen af kompensation er dog mere usikker på sigt.

I budgettet er det forudsat, at kommunerne under et i 2025 og frem vil modtage en kompensation for det demografiske udgiftspres på 500 mio. kr. årligt, hvilket for Randers Kommune svarer til 8,5 mio. kr. i 2025, 17,0 mio. kr. i 2026 og 25,5 mio. kr. i 2027.

3.3.6 Midtvejsregulering 2024

Der er reserveret beløb til en forventet midtvejsregulering i 2024 vedrørende nedenstående to punkter:

- **Pris- og lønudvikling (PL)**

Der er stor usikkerhed om den fremtidige PL-udvikling. I lighed med sidste år er der derfor indregnet et reservebeløb på 5 mio. kr. til eventuel midtvejsregulering af PL i 2024. Midtvejsreguleringen vil i givet fald have varige konsekvenser, hvorfor de 5 mio. kr. er indarbejdet i alle år.

- **Indkomstoverførsler**

KL oplyste ultimo august 2023, at de foreløbige tal tyder på en negativ regulering af bloktilskuddet på op til 1,3 mia. kr. svarende til 22,0 mio. kr. for Randers Kommune. Det kan ikke forventes, at Randers Kommune kan realisere tilsvarende mindreudgifter. Som følge heraf er der indregnet et reservebeløb på 10 mio. kr. i 2024 til at imødegå den samlede effekt af en midtvejsregulering af indkomstoverførslerne i 2024.

3.3.7 Reserve vedrørende folketal

I budgettet er der forudsat en befolkningsudvikling svarende til den senest udarbejdede befolkningsprognose for Randers Kommune.

Den aktuelle befolkningsudvikling i 2023 viser imidlertid en udvikling med et lavere folketal end forventet. Et lavere folketal har konsekvenser for de udligningsbeløb kommunen modtager fremadrettet. Som følge heraf er der i budgettet indregnet en reserve til at imødegå mindreindtægter fra skat/udligning på 10 mio. kr. i 2025, 15 mio. kr. i 2026 og 20 mio. kr. i 2027.

3.3.8 Reserve til afregning af skat, tilskud og udligning i 2027

Som nævnt i afsnit 3.1 ovenfor har Randers Kommune indregnet et reservebeløb på 40 mio. kr. til at imødegå en forventet modregning i bloktilskuddet i 2027.

Modregningen opstår, fordi der forventes en samlet gevinst for de kommuner, der selvbudgetterer i 2024. Denne gevinst bliver modregnet fuldt ud i bloktilskuddet i 2027.

Da langt de fleste kommuner har valgt selvbudgettering, kan der forventes en modregning på ca. 80 mio. kr. Randers Kommune har som nævnt indregnet 40 mio. kr. som reserve hertil. Restbeløbet forventes at kunne finansieres af den forventede gevinst ved selvbudgettering (se nærmere beskrivelse i afsnit 3.1).

3.3.9 Reserve vedrørende skattesanktion

Kommunerne må under ét ikke hæve skatterne. Hvis dette sker, vil der blive tale om modregning i bloktilskuddet – både individuelle og kollektive.

Den kollektive sanktion indebærer, at kommunerne under ét skal betale 25% af overskridelsen år 1, 50% år 2 og 3 samt 75% år 4.

Der er i budgettet forudsat en samlet overskridelse på landsplan på 300 mio. kr. En overskridelse på landsplan på 300 mio. kr. svarer til følgende kollektive sanktion for Randers Kommune:

Mio. kr.	2024	2025	2026	2027
Individuel modregning	225,0	150,0	150,0	75,0
Kollektiv modregning	75,0	150,0	150,0	225,0
Modregning i alt	300,0	300,0	300,0	300,0
Andel Randers Kommune af kollektiv modregning	1,27	2,53	2,53	3,80

Der er således afsat et reservebeløb på 1,3 mio. kr. i 2024 stigende til 3,8 mio. kr. i 2027.

Efter budgetvedtagelsen i alle landets kommuner kan det konstateres, at overskridelsen bliver væsentligt større – nemlig ca. 650 mio. kr. Den endelige opgørelse foretages dog først af Danmarks Statistik i januar måned 2024. I budgettet er det forudsat, at en øget modregning til Randers Kommune (udover ovennævnte) vil blive finansieret af de øvrige afsatte reservebeløb.

3.3.10 Udligning af selskabsskat

Der er udligning af selskabsskat med 50% af forskellen til landsplan. Randers Kommunes indtægt pr. indbygger i 2024 udgør 1.002 kr., mens det på landsplan er 2.433 kr. pr. indbygger. Forskellen på 1.431 kr. udlignes med 50%, og med et statsgaranteret indbyggertal på 100.511 medfører det et samlet udligningsbeløb på 71,9 mio. kr. i 2024.

3.3.11 Finansieringstilskud

Med udligningsreformen fra 2021 er finansieringstilskuddet gjort permanent. Fordelingen fastholdes på niveauet for 2020, dog opdateret med udviklingen i kommunernes befolkningsandel. I 2023 modtog Randers Kommune 91,1 mio. kr. Beløbet i 2024 udgør 91,4 mio. kr. Der forudsættes uændret niveau i overslagsårene, jf. KL's tilskudsmodel.

4. Skattefinansieret drift

Som nævnt i afsnit 2 er den skattefinansierede drift opdelt i to hovedgrupper - henholdsvis serviceudgifter og øvrig drift.

I nedenstående afsnit beskrives først serviceudgifterne (afsnit 4.1) og dernæst øvrig drift (afsnit 4.2):

4.1 Serviceudgifterne

I dette afsnit beskrives først servicerammen (afsnit 4.1.1), dernæst de indarbejdede demografireguleringer (afsnit 4.1.2) og endelig udviklingen i serviceudgifterne i budgetperioden (4.1.3).

4.1.1 Servicerammen

Regeringsaftalen indebærer, at der (i lighed med sidste år) er et betinget balancetilskud på 3 mia. kr. - svarende til 50,6 mio. kr. for Randers Kommune.

Som tidligere beskrevet er der indført en regnskabssanktion, der indebærer, at hvis de kommunale serviceudgifter for kommunerne under ét overskrider budgettet, nedsættes bloktilskuddet i det følgende år tilsvarende. Nedsættelsen vil ske som en kombination af individuelle (60%) og kollektive nedsættelser (40%).

Den individuelle modregning opgøres i forhold til størrelsen af den enkelte kommunes budgetoverskridelse. Som følge heraf har Randers Kommune (i lighed med tidligere år) indregnet en ikke-finansieret servicebuffer med en tilsvarende modpost placeret under finansforskydninger. Bufferen er på 40 mio. kr. i 2024 og frem.

KL har som vanligt beregnet en såkaldt teknisk serviceramme for hver enkelt kommune. Rammen beregnes med udgangspunkt i det vedtagne servicebudget for 2023. Resultatet i forhold til rammen er som følger:

Serviceramme	Mio. kr.
Vejledende serviceramme	5.003,4
Budget 2024 (inkl. Buffer)	4.951,7
Underskridelse	-51,7

Tabellen viser, at Randers Kommune ligger 51,7 mio. kr. under den vejledende serviceramme. På anlægsområdet er der derimod tale om en overskridelse på 32,4 mio. kr. (se afsnit 5). Samlet set er der tale om en underskridelse på knap 20 mio. kr., og Randers Kommune bidrager dermed positivt til overholdelse af de samlede rammer i økonomiaftalen indgået mellem regeringen og KL.

4.1.2 Demografi

I dette afsnit beskrives de samlede demografireguleringer i budget 2024-27. Der foretages reguleringer på følgende områder som følge af den demografiske udvikling:

- Småbørnsområdet
- Skoleområdet
- Socialområdet
- Omsorgsområdet

Nedenstående tabel viser de beløb, der er indregnet som følge af demografien (inkl. efterreguleringer):

GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2024-2027

Samlet demografiregulering (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Småbørn	0,5	5,6	14,8	22,6
Skole	3,8	2,2	0,7	-0,6
Social	9,6	11,5	14,3	17,1
Omsorg	19,1	39,4	59,6	82,8
I alt (inkl. efterregulering)	33,1	58,8	89,3	122,0

Tabellen viser, at der er indregnet et samlet reguleringsbehov fra 2023 til 2024 på 33,1 mio. kr. stigende til et reguleringsbehov på 122,0 mio. kr. i 2027 - set i forhold til 2023. Tabellen viser desuden, at reguleringerne er størst på omsorgsområdet, hvor der er indarbejdet et reguleringsbehov på 82,8 mio. kr. i 2027.

Ovennævnte beløb på 33,1 mio. kr. i 2024 er fordelt ud varigt på de respektive områder. Men stigningerne fra 2024 og frem er placeret under økonomiudvalget – og disse beløb vil blive udmøntet i forbindelse med de kommende års budgetlægninger. På skoleområdet er der dog tale om et faldende beløb i overslagsårene, så disse beløb er udmøntet fuldt ud til området i alle år og indgår således ikke i den centrale pulje.

I den centrale pulje under økonomiudvalget er der derfor i budget 2024-2027 følgende beløb til senere udmøntning:

Demografipulje til udmøntning i budget 2025-28 (mio. kr.)	2025	2026	2027
Småbørn	5,1	14,2	22,1
Social	1,9	4,6	7,5
Omsorg	20,2	40,5	63,7
I alt	27,2	59,3	93,3

Der forventes således udmøntet en stigning på 27,2 mio. kr. fra 2024 til 2025 – og beløbet stiger til 93,3 mio. kr. i 2027. Når kommunens befolkningsprognose bliver opdateret i foråret 2024, vil ovennævnte beløb som sædvanlig blive genberegnet ud fra den aktuelle befolkningsudvikling.

4.1.3 De samlede serviceudgifter

Nedenstående tabel viser udviklingen i de samlede serviceudgifter i budgetperioden pr. bevillingsområde.

Under økonomiudvalgets område er der en række puljer, der vedrører øvrige udvalgsområder, men som i første omgang er placeret under økonomiudvalget til senere udmøntning. Disse puljer fremgår særskilt i nedenstående oversigt over udviklingen i serviceudgifterne fordelt på udvalg/bevillingsområder:

GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2024-2027

Serviceudgifter, mio. kr., 2024 PL	2024	2025	2026	2027
Økonomiudvalget	489,7	517,5	547,4	555,2
Demografipulje 2025-27 til senere udmøntning	0,0	27,2	59,3	93,3
Velfærdsteknologi (omsorgs- og socialområdet)	2,0	2,0	2,0	0,0
Pulje til afledt drift	2,0	4,0	6,0	8,0
Fremtidens Randers - strategi	1,3	0,5	0,0	0,0
Effektiviseringsbidrag i 2027 (ikke udmøntet)				-20,0
Buffer vedrørende serviceudgifter	40,0	40,0	40,0	40,0
Administration i øvrigt	423,5	422,3	419,6	416,8
Politisk organisation	20,9	21,5	20,5	17,2
Børne- og familieudvalget	750,6	750,2	749,6	750,3
Børn	523,2	523,0	523,0	523,0
Familie	227,5	227,2	226,5	227,3
Beskæftigelsesudvalget	137,6	136,9	130,6	130,6
Beskæftigelse, integration og ydelser	137,6	136,9	130,6	130,6
Socialudvalget	668,8	664,1	662,7	663,3
Tilbud børn-unge-voksne m. særlige behov	668,8	664,1	662,7	663,3
Miljø- og teknikudvalget	384,1	378,3	376,4	376,3
Miljø og teknik, skattefinansieret	384,1	378,3	376,4	376,3
Miljø og teknik, takstfinansieret	0,0	0,0	0,0	0,0
Sundheds-, idræts- og kulturudvalget	326,1	323,0	318,2	317,7
Kultur og fritid	189,0	185,4	184,3	183,8
Sundhedsområdet	137,1	137,6	133,9	133,9
Omsorgsudvalget	1.150,3	1.141,8	1.138,8	1.138,8
Tilbud til ældre	1.150,3	1.141,8	1.138,8	1.138,8
Landdistriktsudvalget	6,1	6,1	6,0	6,0
Landdistrikt	6,1	6,1	6,0	6,0
Skole- og uddannelsesudvalget	1.021,4	1.014,0	1.004,3	1.003,6
Skole	986,8	979,3	969,6	968,9
Pædagogisk Psykologisk Rådgivning	34,6	34,7	34,7	34,7
Erhvervs- og planudvalget	16,9	17,4	16,6	16,6
Erhverv og plan	16,9	17,4	16,6	16,6
Serviceudgifter i alt	4.951,7	4.949,4	4.950,6	4.958,5

(- angiver indtægter/overskud)

Med hensyn til børneområdet, socialområdet og omsorgsområdet er det vigtigt at være opmærksom på, at de afsatte demografibeløb under økonomiudvalget i udgangspunktet er reserveret til disse områder. Fordeles beløbene til områderne ser udviklingen i de samlede budgetbeløb ud som følger:

Serviceudgifter inkl. demografi (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Småbørn	523,1	528,1	537,3	545,1
Social	668,1	665,2	666,5	670,0
Omsorg	1.149,8	1.161,5	1.178,8	1.202,0

GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2024-2027

Der henvises til de udarbejdede budgetbemærkninger på de enkelte bevillingsområder for en nærmere beskrivelse af udviklingen på ovennævnte områder.

4.2 Øvrig drift

Øvrig drift dækker nedenstående 3 poster:

Øvrig drift (mio. kr.), 2024 PL	2024	2025	2026	2027
Indkomstoverførsler	2.147,2	2.195,0	2.246,9	2.281,2
Centrale refusionsordninger m.m.	-51,6	-53,6	-55,1	-58,3
Aktivitetsbestemt medfinansiering	407,0	407,0	407,0	407,0
I alt	2.502,5	2.548,4	2.598,8	2.629,9

(- angiver indtægter/overskud)

Budgettet udgør altså i alt 2,5 mia. kr. og svarer dermed til ca. 1/3 af kommunens samlede driftsudgifter.

Som det fremgår af tabellen, udgør indkomstoverførsler klart den største post i ovennævnte tabel. Nedenfor beskrives de enkelte poster nærmere:

4.2.1 Indkomstoverførsler

Udgifterne til indkomstoverførslerne budgetlægges hvert år "fra bunden" under hensyntagen til den aktuelle udvikling i Randers Kommune samt KL's skøn over udviklingen på landsplan. Skønnet for udviklingen i overslagsårene bygger på KL's skøn over vækstprocenterne for de enkelte udgiftsposter under indkomstoverførsler. Specifikationen er som følger:

Indkomstoverførsler (mio. kr.), 2024 PL	2024	2025	2026	2027
Beskæftigelsesudvalget	2.113,7	2.161,6	2.213,1	2.246,5
Arbejdsløshedsdagpenge	200,0	207,1	223,1	230,3
Kontanthjælp og ledighedsydelse	294,2	309,2	327,0	343,1
Sygedagpenge og jobafklaring	268,4	267,6	267,1	261,5
Ressourceforløb	67,2	66,1	68,8	69,0
Fleksjob	236,1	240,0	242,1	242,1
Førtidspensioner	715,7	734,8	750,4	763,9
Seniorpension	86,3	92,2	92,5	91,5
Integration	14,3	15,2	14,0	13,0
Beskæftigelsesindsats - jobcentertilbud	81,3	78,8	76,2	78,8
Øvrige indsats og ydelser	43,1	42,9	43,2	44,0
Boligydelse og boligsikring	107,1	107,9	108,6	109,3
Socialudvalget	33,4	33,4	33,8	34,6
Tilbud børn-unge-voksne m. særlige behov	33,4	33,4	33,8	34,6
Børn og familieudvalget	0,1	0,1	0,1	0,1
Forebyggende foranstaltninger og indsats	0,1	0,1	0,1	0,1
Indkomstoverførsler i alt	2.147,2	2.195,0	2.246,9	2.281,2

(- angiver indtægter/overskud)

GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2024-2027

Områderne ovenfor er omfattet af budgetgaranti på landsplan (eller en ordning svarende hertil). Det betyder, at hvis udgifterne ikke stiger så meget som forventet, vil kommunernes bloktilskud blive reduceret tilsvarende. Hvis udgifterne stiger mere end forventet, vil kommunerne blive kompenseret tilsvarende. Dette betyder dog ikke, at den enkelte kommune nødvendigvis bliver kompenseret fuldt ud – dette afhænger bl.a. af, om udviklingen i den enkelte kommune afviger fra udviklingen på landsplan.

Der henvises til budgetbemærkninger på beskæftigelsesområdet og socialområdet for en nærmere beskrivelse af ovennævnte poster.

4.2.2 Centrale refusionsordninger m.m.

De centrale refusionsordninger vedrører primært den modtagne kompensation på særligt dyre enkeltsager. Herudover indgår der (som noget nyt) en refusion vedrørende udgifter til hjemløseindsatsen (Housing First-indsatser).

De budgetterede refusionsindtægter kan specificeres som følger:

Centrale refusionsordninger mv. (mio. kr.) 2024 PL	2024	2025	2026	2027
Indtægter fra den centrale refusionsordning	-51,0	-52,0	-53,2	-56,4
Børne- og familieudvalget	-12,0	-12,4	-12,7	-13,8
Socialudvalget	-38,9	-39,7	-40,5	-42,5
Refusionsordning vedr. hjemløse (Housing First)	-0,7	-1,6	-1,9	-1,9
Økonomiudvalget	-0,7	-1,6	-1,9	-1,9
I alt	-51,6	-53,6	-55,1	-58,3

(- angiver indtægter/overskud)

Tabellen viser budgetterede refusionsindtægter på 51,6 mio. kr. i 2024 stigende til 58,3 mio. kr. i 2027. Heraf udgør indtægterne fra den centrale refusionsordning 51,0 mio. kr. stigende til 56,4 mio. kr. – altså langt hovedparten.

Socialområdet har en decentraliseringsmodel, der indebærer, at merindtægter (udover budgettet) tilfalder området, mens mindreindtægter skal finansieres af området selv.

For familieområdet fremgår det af budgetaftalen 2024-2027, at den nuværende ordning fastholdes, hvilket indebærer, at mer-/mindreindtægter på statsrefusion udlignes via kommunekassen. I forbindelse med budget 2025-28 vil det blive vurderet, om familieområdet skal overgå til samme ordning som socialområdet (altså en decentraliseringsmodel).

4.2.3 Aktivitetsbestemt medfinansiering på sundhedsområdet

Kommunerne er medfinansierende på sundhedsområdet, idet der skal betales aktivitetsbestemte bidrag, hver gang en borger i kommunen anvender en sundhedsydelse, hvad enten det er på sygehuset eller under sygesikringen.

Regeringen har med økonomiaftalen valgt at videreføre fastfrysningen af den kommunale medfinansiering af sundhedsvæsenet i 2024. Fastfrysningen, herunder acontobetaling, sker på baggrund af samme model som tidligere.

Ministeriet har udmeldt kommunefordelte tal – og tallet for Randers Kommune er 407,0 mio. kr. i 2024. Niveauet er forudsat uændret i overslagsårene 2025-27.

5. Skattefinansierede anlæg

I dette afsnit beskrives følgende:

- Oversigt over anlægsprojekter i 2024-2027 (afsnit 5.1)
- Vejledende anlægsramme fra KL i 2024 (afsnit 5.2)
- Den 10-årige investeringsplan (afsnit 5.3).

5.1 Anlægsprojekter i 2024-27 (skattefinansierede)

De skattefinansierede anlægsudgifter i 2024-27 består af følgende udgifter og indtægter:

Skattefinansierede anlæg (mio. kr.), 2024 PL	2024	2025	2026	2027
Udgifter (inkl. buffer i 2024)	254,5	245,3	203,9	148,5
Indtægter	-16,3	-17,1	-5,6	-9,2
Nettobeløb i alt	238,2	228,2	198,3	139,3

Ovennævnte nettobeløb kan udspecificeres på projekter som følger:

Anlægsprojekt (mio. kr.), 2024 PL	2024	2025	2026	2027
Skattefinansierede anlæg i alt (netto)	238,2	228,2	198,3	139,3
Økonomiudvalget	37,0	0,0	0,0	0,0
Anlægsbuffer	37,0	0,0	0,0	0,0
Børne- og familieudvalget	13,0	26,2	19,0	0,0
Etablering af daginstitution i Dronningborg	7,9	0,0	0,0	0,0
Forbedring af indeklima	5,1	5,6	0,0	0,0
Ny daginstitution 2025-26	0,0	19,0	19,0	0,0
Vuggestuegruppe - reservation	0,0	1,6	0,0	0,0
Socialudvalget	5,0	8,6	5,7	0,0
Økonomisk handleplan BA23-26	5,0	8,6	5,7	0,0
Miljø- og teknikudvalget	100,8	103,4	90,6	99,2
Anlæg af cykelstier, ramme	1,3	1,3	1,3	1,3
Badesø Nordre Fælled	3,0	4,0	0,0	0,0
Brandteknisk gennemgang	2,5	2,5	2,5	2,5
Bygningsvedligehold, pulje	55,6	50,8	48,0	57,1
Diverse vejprojekter, ramme	1,6	1,6	3,8	3,8
Energibesparende foranstaltninger, pulje	17,1	17,1	17,1	17,1
Gudenåstien, finansiering	1,1	0,0	0,0	0,0
Infrastruktur, koordinering/styring	1,0	1,0	1,0	1,0
Infrastrukturplan, reservation	12,7	12,5	12,1	11,6
Klimaindsats - skovrejsning	2,0	0,0	0,0	0,0
Naturforvaltningsprojekter	3,6	3,6	3,6	3,6
Private vejes istandsættelse, ramme	0,0	0,0	0,0	0,0
Sikre skoleveje mv., ramme	1,3	1,3	1,3	1,3
Stiforbindelse Rds. Station-Busterminal	-1,8	0,0	0,0	0,0
Støjafskærmning i Helsted	0,0	6,5	0,0	0,0
Støjtærn langs E45	0,0	0,0	0,0	0,0
Udbyhøjfærge - dokning 2025	0,0	1,3	0,0	0,0
Sundheds-, idræts- og kulturudvalget	22,6	41,6	26,3	4,3

GENERELLE BEMÆRKNINGER TIL BUDGET 2024-2027

Anlægsprojekt (mio. kr.), 2024 PL	2024	2025	2026	2027
Anlægspulje til idrætsanlæg	0,8	0,8	1,2	1,2
Assentoft, Hornbæk og Helsted projekter	0,0	1,8	1,2	0,0
Breddeidrættens faciliteter	1,1	1,0	2,7	2,7
Dronningborghallen - reservation	9,0	20,0	20,0	0,0
Facilitetshus i Fårup Sønderbæk	2,2	0,0	0,0	0,0
Hensættelse til kunstgræsbaner fra 2023	1,3	1,2	1,1	0,3
Kunstgræsbane i Nord (B65, HUI, IF Fjord)	1,4	0,0	0,0	0,0
Kunstgræsbane ved SIF Assentoft	1,4	0,0	0,0	0,0
Kunstgræsbaner i Langå	1,4	0,0	0,0	0,0
Nyt magasin Stadsarkivet	0,0	16,7	0,0	0,0
Tandklinik kapacitetsudvidelser	-0,2	0,0	0,0	0,0
Tilskud til Værkets udviklingsplan	4,3	0,0	0,0	0,0
Omsorgsudvalget	2,6	20,7	23,3	5,7
Omdannelse af ældreboliger med kald	2,6	7,6	10,2	5,7
Plejhjem i Dronningborg, servicearealer	0,0	13,1	13,1	0,0
Landdistriktsudvalget	15,6	-5,7	3,3	-0,7
Albæk, områdefornyelse	7,0	-10,1	0,0	0,0
Bygningsforbedringsudvalget	0,3	0,3	0,3	0,3
Etablering af toiletbygning i Hald	0,4	0,0	0,0	0,0
Møllerup, områdefornyelse	2,6	1,5	0,1	-3,7
Pulje til byfornyelsesprojekter	4,2	1,7	1,9	1,7
Pulje til indsats mod dårlige boliger	1,0	1,0	1,0	1,0
Skole- og uddannelsesudvalget	24,4	17,6	16,1	16,7
Didaktisk og pædagogisk analyse af skole	0,5	0,5	0,0	0,0
Forbedring af indeklima - ramme	5,5	0,0	0,0	0,0
Skoler - klasseloft 0-2 kl.	0,9	0,9	0,0	0,0
Udbygning af folkeskoler, ramme	17,4	16,2	16,1	16,7
Erhvervs- og planudvalget	17,1	15,9	14,1	14,1
Flodbyen Randers, ramme	1,5	10,8	10,8	10,8
Flodbyen, konsulentbistand	1,3	1,3	1,3	1,3
Flodbyen, markedsføring, salg, udbud mv.	0,3	0,3	0,3	0,3
Flodbyen, programsekretariat/frikøb UMT	2,8	1,8	1,8	1,8
Flodlejet	0,3	0,0	0,0	0,0
Justesens Plæne, Klimabåndet	7,5	0,0	0,0	0,0
Midtbystrategi	1,9	1,9	0,0	0,0
Pulje fra frikøb af hjemfaldspligt	1,7	0,0	0,0	0,0

Som det fremgår af tabellen, er der under økonomiudvalget indarbejdet en anlægsbuffer på 37 mio. kr. Dog kun ét-årig (i modsætning til servicebufferen, der er indarbejdet i alle år). Både denne buffer og servicebufferen er indarbejdet for at imødegå eventuelle sanktioner på landsplan og skabe mulighed for forbrug af overførte midler. Bufferen er ikke finansieret, men neutraliseres af en modpost under finansforskydninger (se også afsnit 7).

For alle de øvrige projekter i anlægsoversigten henvises til de udarbejdede budgetbemærkninger på anlægsområdet for en nærmere beskrivelse.

5.2 Vejledende anlægsramme fra KL

KL's vejledende anlægsramme vedrører skattefinansierede bruttoanlæg inkl. udgifter til byggemodning og jordkøb.

Nedenfor vises KL's vejledende anlægsramme for Randers Kommune sammenholdt med de relevante budgetbeløb for 2024:

Anlægsramme 2024	Mio. kr.
Skattefinansieret bruttoanlæg (inkl. buffer)	254,5
Jordkøb/byggemodning	40,5
I alt	295,0
Vejledende anlægsramme fra KL	262,6
Forskel (overskridelse)	32,4

Tabellen viser i udgangspunktet en overskridelse af anlægsrammen på 32,4 mio. kr. (dog inkl. ovennævnte tekniske anlægsbuffer på 37 mio. kr.).

Det skal bemærkes, at forvaltningen (i henhold til bemyndigelse givet ved vedtagelsen af budget 2024-27) har nedjusteret udgifterne til jordkøb/byggemodning med 10 mio. kr. i 2024. Der er udelukkende tale om en periodeforskydning, idet udgifterne samtidigt er forøget med 10 mio. kr. i 2025.

Derudover har forvaltningen (ligeledes i henhold til bemyndigelse) nedjusteret anlægsbufferen fra oprindeligt 40 mio. kr. til 37 mio. kr.

Overskridelsen på 32,4 mio. kr. skal ses i sammenhæng med underskridelsen vedrørende service på 51,7 mio. kr. (se afsnit 4.1.1). Samlet er der altså tale om, at Randers Kommune overholder rammerne.

Som tidligere nævnt viser indberetningerne til KL, at de samlede rammer på landsplan overholdes, så ovennævnte overskridelse forventes ikke at give anledning til sanktioner.

5.3 Den 10-årige investeringsplan

Byrådet besluttede i forbindelse med Budget 2023-2026 en ny 10-årig investeringsplan frem til og med 2032. Nedenfor vises beløbene for perioden 2028-2032:

Anlægsprojekt	2028	2029	2030	2031	2032
Pulje til IT og udvikling af folkeskolerne	16,7	16,7	16,7	16,7	16,7
Pulje til breddeidræt, idrætsanlæg og kunstgræsbaner	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Flodbyen Randers	14,1	14,1	14,1	14,1	14,1
Flodbyen Randers, opsparing til Klimabro	24,4	26,4	28,4		
Infrastruktur, koordinering/styring	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Infrastrukturplan, finansiering til koordinering/styring	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Infrastrukturpulje - veje, cykelstier, sikre skoleveje	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3
Private vejes istandsættelse, udgifter	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Private vejes istandsættelse, indtægter	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Bygningsvedligehold	59,4	59,4	59,4	59,4	59,4
Pulje til energibesparende foranstaltninger	17,1	17,1	17,1	17,1	17,1
Naturforvaltningsprojekter	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Pulje til indsats mod dårlige boliger, netto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Pulje til byfornyelsesprojekter, netto	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
I alt eksklusiv prioriteringspulje	149,4	151,4	153,4	125,0	125,0
Pulje til politisk prioritering - inkl. demografisk udbygning	49,0	52,2	55,5	86,8	86,8
I alt inkl. prioriteringspulje	198,4	203,7	208,9	211,8	211,8

Tabellen viser, at der er afsat 198,4 mio. kr. i 2028 stigende til 211,8 mio. kr. i 2032.

Opsparingen til Klimabroen indgår som en finanspost (jf. også afsnit 7) og stiger med 2 mio. kr. årligt (jf. tidligere beslutning). Opsparingen forventes dog afsluttet i 2030, idet der på det tidspunkt vil være en samlet opsparing til Klimabroen på ca. 50% af den anslåede anlægsudgift til etablering af Klimabroen. Restbeløbet forudsættes finansieret via et statsligt anlægstilskud og/eller lånedispensation.

Puljen til politisk prioritering stiger fra 49,0 mio. kr. i 2024 til 86,8 mio. kr. i 2031 og frem. Puljen kan frit prioriteres efter behov i de kommende års budgetforhandlinger.

6. Jordforsyning, ældreboliger og brugerfinansieret område

Som nævnt i afsnit 2 er der følgende tre "hvile-i-sig-selv"-områder, nemlig:

- Jordforsyning
- Ældreboliger
- Brugerfinansieret område (affaldsområdet)

Disse områder beskrives nærmere nedenfor.

6.1 Jordforsyning

Ifølge kommunens økonomistyringsregler skal budgettet til jordforsyning "hvile-i-sig-selv" i budgetperioden. Anlægsbudgettet for jordforsyningen omfatter byggemodning samt køb og salg af jord til bolig- og erhvervsformål.

Der er ikke indregnet nye lån til finansiering af jordkøb, idet det for budgetperioden forudsættes, at indtægter og udgifter ved grundsalg dækker de samlede udgifter til jordkøb og byggemodning samt ydelser på eksisterende lån til jordkøb. De eksisterende lån er betalt af i 2024 og 2026.

Byrådet vedtog den 14. november 2022 en ny Jordforsynings- og grundstrategi. Budgetforslaget til jordforsyning afspejler principperne i strategien. Overordnet bygger budgetforslaget på et princip om, at der købes jord og byggemodnes, så der årligt kan udbydes og sælges 50 nye byggegrunde samt 10 ha ny erhvervsjord.

Budgettet til jordforsyning for 2024-2027 kan specificeres som følger:

Jordforsyning (mio. kr.), 24 PL	2024	2025	2026	2027
Grundsalg	-51,0	-51,0	-51,0	-51,0
Jordkøb	10,9	30,9	20,9	20,9
Byggemodning	29,4	28,7	28,7	28,7
Renter	0,1	0,0	0,0	0,0
Afdrag på lån	2,0	0,8	0,2	0,0
Jordforsyning i alt	-8,6	9,4	-1,2	-1,4

(- angiver indtægter/overskud)

6.2 Ældreboliger

Nedenstående tabel viser budgettet vedrørende ældreboliger i perioden 2024-27:

Ældreboliger (mio. kr.), 24 PL	2024	2025	2026	2027
Drift	-40,6	-40,6	-40,6	-40,6
Renter	1,8	1,8	1,9	1,9
Afdrag	43,0	43,7	44,5	45,2
Ældreboliger i alt	4,1	4,9	5,7	6,5

(- angiver indtægter/overskud)

Tabellen viser, at huslejeindtægterne forventes at udgøre 40,6 mio. kr. i 2024, mens udgifterne til renter og afdrag vedrørende ældreboliger udgør hhv. 1,8 mio. kr. og 43,0 mio. kr. De tilsvarende tal for 2025-2027 fremgår af tabellen.

6.3 Brugerfinansieret område (affaldsområdet)

Budgettet til det brugerfinansierede område (affaldsområdet) kan specificeres som følger:

Brugerfinansieret (mio. kr.), 24 PL	2024	2024	2025	2026
Tjenestemandspensioner (brugerfinansieret)	0,2	0,2	0,2	0,2
Brugerfinansieret område, drift	-13,0	-13,0	-13,0	-13,0
Brugerfinansieret område, anlæg	7,4	0,0	0,0	0,0
I alt	-5,5	-12,8	-12,8	-12,8

(- angiver indtægter/overskud)

På det brugerfinansierede område (drift) er der budgetlagt et overskud på 13,0 mio. kr. årligt med henblik på affaldsområdets afvikling af gæld til det skattefinansierede område (kommunekassen).

Byrådet har den 27. februar 2023 givet anlægsbevilling på 46 mio. kr. til anskaffelse af beholdere og ombygning af undergrundsstationer. Anlægsprojektet udføres i 2023 og 2024, fordelt med 39 mio. kr. i 2023 og 7,4 mio. kr. i 2024.

Der henvises til budgetbemærkningerne på området (Miljø og Teknik, takstfinansieret) for en nærmere beskrivelse heraf.

7. Finansposterne

Under finansposter beskrives kommunens lånoptagelse, afdrag på lån, udviklingen i kommunens langfristede gæld samt finansforskydninger. Posterne er opgjort i løbende priser.

7.1 Låneramme 2024-2027

Randers Kommunes låneramme for 2024-2027 er opgjort på grundlag af anlægsbudgettet i det vedtagne budget og den dertilhørende automatiske låneadgang, jf. lånebekendtgørelsen. Derudover er der indarbejdet en lånedispensation på 19 mio. kr.

Lånerammen fremgår af nedenstående tabel:

Lånerammeopgørelse (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Færgedrift		1,3		0,0
Affald	7,1			
Energibesparende foranstaltninger	16,6	16,6	16,6	16,6
Byfornyelse	7,8	-4,5	2,7	-1,0
Ordinær låneadgang	31,6	13,4	19,3	15,6
Lånedispensation, ordinær pulje	19,0			
Dispensationer i alt	19,0	0,0	0,0	0,0
Låneadgang i alt	50,6	13,4	19,3	15,6
Budgetteret ordinær lånoptagelse	50,6	13,4	19,3	15,6
Ældreboliger	0,0	0,0	0,0	0,0
Låneadgang i alt	50,6	13,4	19,3	15,6

Den samlede låneadgang for 2024 udgør 50,6 mio. kr., og der er budgetteret med fuld lånoptagelse. Den budgetterede lånoptagelse falder til 13,4 mio. kr. i 2025 og er stort set uændret i den resterende del af budgetperioden. Der er ikke budgetteret med opførelse af ældreboliger i 2024-2027, og derfor udgør lånoptagelsen her 0 kr.

I forbindelse med aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2023 blev størstedelen af lånepuljerne udfaset. Tilbage resterer den ordinære lånepulje. Finansieringen er lagt ind i bloktilskuddet i stedet for.

Der er på landsplan afsat en pulje på 200 mio. kr. i den ordinære lånepulje til investeringer og deponeringsfritagelser på det øvrige anlægsområde. Randers Kommune er i 2024 blevet tildelt en dispensation fra puljen på 19 mio. kr.

Låneadgangen reduceres, hvis kommunen indgår leasingaftaler for anlægsudgifter, lejeaftaler eller udsteder garantier for lån til en række formål. I stedet for at reducere låneadgangen kan et tilsvarende beløb deponeres på en særskilt konto i et pengeinstitut.

7.2 Afdrag på lån

Af nedenstående tabel fremgår de budgetterede afdrag i perioden 2024-2027:

Afdrag på lån (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Skattefinansieret gæld	84,1	84,0	83,5	83,9
Nye lån	0,0	1,3	1,8	2,6
Jordforsyning	2,0	0,8	0,2	0,0
Ældreboliger	43,0	43,7	44,5	45,2
I alt	129,1	129,7	130,0	131,7

I 2024 udgør de budgetterede afdrag 129,1 mio. kr. Heraf udgør ældreboliger 43 mio. kr., hvoraf beboerne betaler 41,8 mio. kr. Afdrag vedrørende nye lån udgør 0 mio. kr. i 2024 som følge af, at der først er budgetteret med lånoptagelse ultimo året. Afdrag vedrørende langfristet gæld i øvrigt udgør 84,1 mio. kr. i 2024.

7.3 Renter

Ved budgetlægningen er der taget udgangspunkt i den eksisterende låneportefølje i 2024-27 samt nye lånoptagelser i budgetperioden.

Renteudgifterne er budgetlagt ud fra de gældende rentesatser på de fastforrentede lån og med en variabel rentesats på 4,5 % i 2024 og frem. Renteindtægterne fra den likvide beholdning er budgetteret med udgangspunkt i en rentesats på 1,5 % i hele budgetperioden.

De samlede renteindtægter/-udgifter kan opgøres som følger:

Renteposter (mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Renter af likvide aktiver mm.	-12,5	-12,1	-11,1	-11,0
Renteudgifter ældreboliger	1,8	1,8	1,9	1,9
Renteudgifter skattefinansieret gæld	24,8	22,3	20,7	18,9
Renteudgifter nye lån	0,0	1,9	2,3	2,9
Renteudgifter jordforsyning	0,1	0,0	0,0	0,0
Renter i alt (inkl. ældreboliger og jordforsyning)	14,2	14,0	13,7	12,7
Renter i alt (ekskl. ældreboliger og jordforsyning)	12,3	12,1	11,9	10,8

Renteudgifterne inkl. ældreboliger og jordforsyning udgør 14,2 mio. kr. netto i 2024 faldende til 12,7 mio. kr. ved udgangen af budgetperioden.

7.4 Finansforskydninger

Af nedenstående tabel fremgår en specifikation af finansforskydningerne i budget 2024-2027.

Finansforskydninger (mio. kr.), løbende PL	2024	2025	2026	2027
Landsbyggefonden	16,5	19,7	8,1	8,7
Andre langfristede tilgodehavender, ejendomsskatter	-22,4	0,0	0,0	0,0
Frigivelse af deponerede midler, lejemål	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6
Frigivelse af deponerede midler, HMN Naturgas	-2,2	-2,2	-2,2	-2,2
Bufferpulje (modregning til servicebufferpulje)	-40,0	-42,0	-44,2	-46,4
Bufferpulje (modregning til anlægsbufferpulje)	-37,0	0,0	0,0	0,0
Klimabro - opsparing	16,4	18,4	20,4	22,4
Klimabro - belåning vedr. Randers Havn	-4,6	-4,5	-4,5	-4,6
Indbetaling til Feriefonden	12,7	12,7	12,7	12,7
Finansforskydninger i alt	-63,2	-0,5	-12,3	-12,0

(- angiver indtægter/overskud)

Finansforskydningerne udgør -63,2 mio. kr. i 2024, -0,5 mio. kr. i 2025, -12,3 mio. kr. i 2026 og -12,0 mio. kr. i 2027. Nedenfor er der redegjort for ovennævnte poster.

Indskud i Landsbyggefonden

Budgetrammen for indskud i Landsbyggefonden udgør 16,5 mio. kr. i 2024 stigende til 19,7 mio. kr. i 2025, og herefter udgør rammen 8,1 mio. kr. i 2026 og 8,7 mio. kr. i 2027. Rammen er forhøjet i 2024 og 2025, idet overførslerne fra regnskab 2022 til 2023 er indarbejdet i den nye fordeling af budgettet.

Andre langfristede tilgodehavender, ejendomsskatter

Der er afsat en indtægt på 22,4 mio. kr. i 2024 vedr. indefrosset ejendomsskat. Randers Kommune har et beløb til gode, som modtages i 2024, når staten overtager området. Randers Kommune har årligt et indtægtstab på indefrysningsordningen. Samlet set udgør indtægtstabet 87 mio. kr. Dette tab kan belånes i overgangsperioden. Når opgaven overdrages til staten, skal disse lån indfries. Randers Kommune har imidlertid ikke udnyttet denne lånemulighed i regnskab 2018 og 2019, og derfor vil der være tale om en reel indtægt svarende til tabet i 2018 og 2019.

Frigivelse af deponering vedr. Naturgas HMN og andre deponerede beløb

Der er budgetteret med en gradvis frigivelse af deponerede beløb vedr. lejemål samt opførelse af hal 4 ved Randers Arena. Disse udgør 2,6 mio. kr. årligt. Desuden er der budgetteret med frigivelse af indtægten fra salget af HMN Naturgas, som ligeledes udgør 2,2 mio. kr. årligt.

Bufferpulje serviceudgifter

Der er indregnet en bufferpulje på -40 mio. kr. i 2024 stigende til -46,4 mio. kr. i 2027. Der er tale om en modpost til servicebufferpuljen med henblik på at eliminere den likviditetsmæssige effekt af servicebufferpuljen.

Bufferpulje anlæg

Der er indregnet en bufferpulje på -37 mio. kr. i 2024. Der er tale om en modpost til anlægsbufferpuljen med henblik på at eliminere den likviditetsmæssige effekt heraf.

Klimabro og infrastrukturpulje

Opsparingen til klimabro og infrastrukturpulje udgør 16,4 mio. kr. i 2024, 18,4 mio. kr. i 2025, 20,4 mio. kr. i 2026 og 22,4 mio. kr. i 2027.

I budget 2019-2022 blev der afsat en infrastrukturpulje på i alt 40 mio. kr. til Byen til Vandet – fordelt med 7 mio. kr. i 2019, 9 mio. kr. i 2020, 11 mio. kr. i 2021 og 13 mio. kr. i 2022. Byrådet har besluttet, at opsparingen i infrastrukturpuljen skal fortsætte i årene 2023 og frem med en stigende profil. Der er derfor afsat 15 mio. kr. i 2023 stigende til 23 mio. kr. i 2027. Beløbet er reduceret 0,6 mio. kr. årligt fra 2023 og frem, da byrådet har besluttet at finansiere projektledelse og koordination vedr. infrastruktur på 0,6 mio. kr. årligt fra denne pulje.

I forbindelse med budget 2019-2022 blev det ligeledes besluttet at igangsætte et løbende låneoptag i takt med, at Randers Havns egenfinansierede anlægsinvesteringer giver kommunen automatisk låneadgang. Disse lån øremærkes Byen til Vandet. I regnskab 2018 var der således en lånemulighed på 16,4 mio. kr. i regnskab 2019 på 22,9 mio. kr., i regnskab 2020 på 11,3 mio. kr., i regnskab 2021 på 11,6 mio. kr. og i regnskab 2022 på 14,0 mio. kr. Disse beløb er indeholdt i den samlede opgørelse af opsparingen til Klimabroen. Beløbet fratrækkes løbende ydelsen på lånene.

Den samlede opsparing til Klimabroen ser dermed ud som følger:

Opsparing klimabro (mio. kr.)	Før 2019	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	I alt
Gammel opsparing (budget 2016)	10,3										10,3
Lånoptagelse (låneramme 2018)		16,4									16,4
Lånoptagelse (låneramme 2019)			22,9								22,9
Lånoptagelse (låneramme 2020)				11,3							11,3
Lånoptagelse (låneramme 2021)					11,6						11,6
Lånoptagelse (låneramme 2022)						14					14
Opsparing (jf. budget 2019)		7	9	11	13	15	17	19	21	23	135
Finansiering af havnevej			-9,2		-5	-6,5					-20,7
Forundersøgelse Klimabro					-3						-3
Finansiering af kommunikationsindsats Klimabro						-1					-1
Infrastruktur - projektledelse og koordination						-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-3
Renter og afdrag på lån				-1,8	-2,2	-3	-4,6	-4,5	-4,5	-4,6	-25,2
I alt	10,3	23,4	22,7	20,5	14,4	17,9	11,8	13,9	15,9	17,8	168,6
Samlet opsparing (akkumuleret)	10,3	33,7	56,4	76,9	91,3	109,2	121,0	134,9	150,8	168,6	

Den samlede opsparing vedrørende Klimabroen forventes således at udgøre 168,6 mio. kr. ved udgangen af 2027.

Indbetaling til feriefonden

I lighed med tidligere år er der afsat 12,7 mio. kr. årligt som indbetaling til Feriefonden. Den samlede gæld til Feriefonden udgør 233,6 mio. kr. pr. ultimo september 2023.